

*Dag Roll-Hansen, Marjan Nadim og
Bengt Oscar Lagerstrøm*

**Holdninger til norsk bistand.
2006**

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, mars 2007
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 978-82-537-7165-6 Trykt versjon
ISBN 978-82-537-7166-3 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/166

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Dag Roll-Hansen, Marjan Nadim og Bengt Oscar Lagerstrøm

Holdninger til norsk bistand

Rapporter 2007/13 • Statistisk sentralbyrå 2007

Ni av ti nordmenn (90 prosent) er for at Norge yter bistand til utviklingsland i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Det er den høyeste andelen SSB har målt i løpet av de 35 årene målingen er foretatt. Sist, i 2001, var andelen 88 prosent. Da undersøkelsen startet i 1972, var andelen 72 prosent. Norge gir også bistand til land i det tidligere Øst-Europa samt tidligere Sovjet-republikker og Russland. Det er litt færre som er for at Norge gir bistand til disse delene av verden (81 prosent), enn til Afrika, Asia og Latin-Amerika.

2. I 2006 var bistandsbudsjettet på om lag 20 milliarder kroner. 15 prosent av befolkningen mener at dette beløpet burde vært større, mens nesten halve (47 prosent) befolkningen synes at dette er et passe beløp. En av tre (32 prosent) synes derimot at beløpet burde ha vært mindre, samtidig som en meget liten gruppe (2 prosent) mener at vi ikke burde hatt noe bistandsbudsjett i det hele tatt.
3. Hele 72 prosent av befolkningen opplever at norsk bistand generelt gir ganske eller svært gode resultater. Kvinner og de unge opplever i størst grad gode norske bistandsresultater. Hele 75 prosent av norske kvinner synes bistanden har gitt gode resultater, mens det samme bare gjelder 69 prosent av norske menn.
4. Befolkningen er ganske enig i at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. 41 prosent er i ganske eller svært stor grad enig i det. Minst en av fire (27 prosent) har likevel svart at de ikke vet. Folk er stort sett i ganske stor grad enig i at Norad sikrer god kvalitet på bistandsarbeidet, men relativt mange oppgir at de ikke vet. Hele 44 prosent mener at Norad i ganske eller svært stor grad sikrer god kvalitet på norsk bistand. Det er 28 prosent svarer at de ikke vet. Det er ikke noen utbredt oppfatning at Norad sløser med bistandsmidlene. 43 prosent er ganske eller svært uenige i at Norad sløser. Også her er det hele 28 prosent som ikke vet.
5. Hele 93 prosent av befolkningen mener at det bør knyttes betingelser til bistanden som gis. Andelen som mener dette har holdt seg stabil og høy de siste ti årene.
6. Krieger og konflikter oppfattes av befolkningen som den viktigste årsaken til at det er vanskelig å skape økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Det samme har vært tilfelle alle de fem gangene spørsmålet er stilt siden 1993. I 2006 mente 80 prosent at krig og konflikter i utviklingslandene var et svært viktig hinder for å få til vekst.
7. I undersøkelsen ble respondentene bedt om å nevne organisasjoner og institusjoner som arbeider med bistand. Spørsmålet ble stilt åpent og måler derfor uhjulpet kjennskap til bistandsorganisasjoner. Røde Kors blir nevnt av 61 prosent av respondentene, og er den desidert mest kjente organisasjonen. Etter Røde Kors følger Leger Uten Grenser og Kirkens Nødhjelp. Begge blir nevnt av rundt en tredjedel av respondentene. Norad kommer på femteplass i oversikten over de mest nevnte bistandsorganisasjonene.
8. På spørsmål om man kjenner noen av landene Norge har utviklingssamarbeid med, svarer syv av ti (70 prosent) at de ikke kjenner noen. De som kjenner noen land, oppgir i gjennomsnitt tre land hver.
9. Fire av ti (39 prosent) er ganske interessert i stoff om utviklingsland og bistand i media, mens 8 prosent er svært interessert. Interessen har holdt seg relativt stabil siden 1999.
10. Kun 37 prosent av befolkningen synes at massemediene gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingsland. Sammenlignet med 2001, har det ikke vært noen vesentlige endringer i inntrykket folk har av mediernes fremstilling av situasjonen i utviklingsland.

Prosjektstøtte:

Innhold

1. Innledning.....	8
2. Ni av ti for bistand	9
3. En av tre vil redusere bistandsbudsjettet.....	12
4. Tre av fire nordmenn opplever at norsk bistand gir gode resultater	14
5. De fleste har et godt inntrykk av Norads bistandsarbeid	18
6. Holdninger til ulike former for bistand.....	22
7. Hvorfor det er vanskelig å skape vekst i utviklingslandene	26
8. Kjennskap til organisasjoner som arbeider med bistand	32
9. Syv av ti kjenner ingen land Norge har utviklingssamarbeid med	35
10. Halvparten er interessert i bistandsspørsmål.....	38
11. En av tre har tiltro til mediernes fremstilling av situasjonen i utviklingsland.....	40
12. Dokumentasjon av datainnsamlingen	42
Vedlegg: Spørreskjema.....	45

Figurregister

2. Ni av ti for bistand	
2.1. Holdning til norsk utviklingshjelp. 1972 til 2006. Prosent	9
2.2. Andel som er for norsk bistand etter alder. 1993, 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent	9
2.3. Holdning til norsk bistand til Øst-Europa og land i det tidligere Sovjetunionen. 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent	9
2.4. Holdning til norsk bistand til Øst-Europa og land i det tidligere Sovjetunionen, etter aldersgruppe. 2006. Prosent	10
2.5. Andel som er positive til hjelp til Øst-Europa og land i det tidligere Sovejetunionen, etter holdning til bistand til utviklingsland i Asia, Afrika og Latin-Amerika. 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent.....	10
3. En av tre vil redusere bistandsbudsjettet	
3.1. Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand. 1972 til 2006. Prosent	12
3.2. Andel i ulike aldersgrupper som ønsker at bistandsbudsjettet skal økes, etter om de er bedt om å sammenlikne med sosialbudsjettet eller med miljøbudsjettet. 2006. Prosent	12
4. Tre av fire nordmenn opplever at norsk bistand gir gode resultater	
4.1. Generell vurdering av resultatene av norsk bistand i ulike aldersgrupper. Prosent.....	14
5. De fleste har et godt inntrykk av Norads bistandsarbeid	
5.1. Vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene på en effektiv måte, etter kjønn. Prosent.....	18
5.2. Vurdering av i hvilken grad Norad sikrer god kvalitet på norsk bistandsarbeid, etter kjønn. Prosent.....	19
5.3. Vurdering av i hvilken grad Norad sløser med bistandsmidler, etter kjønn. Prosent.....	19
6. Holdninger til ulike former for bistand.....	22
6.1. Andel som mener det er riktig å stille betingelser til land som mottar bistand. 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent	22
6.2. Andel som mener ulike kanaler gir den mest effektive bistanden. 2006. Prosent.....	22
6.3. Andel som mener Norge bør prioritere ulike former for bistand. 2006. Prosent.....	23
7. Hvorfor det er vanskelig å skape vekst i utviklingslandene	
7.1. Andel som mener ulike forhold er svært viktige årsaker til at det er vanskelig å få til vekst i utviklingsland. 2006. Prosent	26
7.2. Andel som mener ulike forhold er svært viktige årsaker til at det er vanskelig å få til vekst i utviklingsland. 1993, 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent	26
8. Kjennskap til organisasjoner som arbeider med bistand	
8.1. Andel som oppgir ulike organisasjoner som arbeider med bistand. 1999, 2001 og 2006. Prosent.....	32
Figur8.2. Andel som kjenner til at Norad arbeider med bistand, etter utdanningsnivå. 2006. Prosent.....	32
8.3- Andel i ulike aldersgrupper som kjenner til at Norad arbeider med bistand. 2006. Prosent.....	32
9. Syv av ti kjenner ingen land Norge har utviklingssamarbeid med	
9.1. Gjennomsnittlig antall samarbeidsland nevnt, etter aldersgruppe.....	35
9.2. Andel som nevner ulike land som man mener Norge driver bistandssamarbeid med, av personer som nevner minst ett land. Prosent	35
10. Halvparten er interessert i bistandsspørsmål	
10.1. Interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. 1999, 2001 og 2006. Prosent	38
11. En av tre har tiltro til mediernes fremstilling av situasjonen i utviklingsland	
11.1. Vurdering av bildet som massemediene gir av situasjonen i utviklingsland. Prosent	40
12. Dokumentasjon av datainnsamlingen	
12.1. Oversikt over brutto svarprosent	42

Tabellregister

2. Ni av ti for bistand	
2.1. Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Prosent	10
2.2. Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. Prosent	11
3. En av tre vil redusere bistandsbudsjettet	
3.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet. Prosent	13
4. Tre av fire nordmenn opplever at norsk bistand gir gode resultater	
4.1. Ulike befolkningsgruppers generelle vurdering av resultatene av norsk bistand. Prosent	15
4.2. Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner Norge har deltatt i. Prosent	16
4.3. Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av langsiktig bistand fra Norge. Prosent.....	17
5. De fleste har et godt inntrykk av Norads bistandsarbeid	
5.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. Prosent	19
5.2. Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad sørger for god kvalitet på det norske bistandsarbeidet. Prosent.....	20
5.3. Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad sløser med bistandsmidler. Prosent.....	21
6. Holdninger til ulike former for bistand	
6.1. Ulike befolkningsgruppers holdning til om det er riktig å stille betingelser til de landene som skal få bistand fra Norge. Prosent	23
6.2. Ulike befolkningsgruppers vurdering av hvilken kanal som gir den mest effektive bistanden. Prosent	24
6.3. Ulike befolkningsgruppers holdning til om nødhjelp eller langsiktig bistand bør prioriteres. Prosent.....	25
7. Hvorfor det er vanskelig å skape vekst i utviklingslandene	
7.1a. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om stor gjeldsbyrde eller om internasjonale handelsbegrensninger er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent	27
7.1b. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om feilslått økonomisk politikk eller om for lite internasjonal bistand er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent.....	28
7.1c. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om feil måte å drive bistand på eller om krig og konflikter er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent	29
7.1d. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om korrupsjon eller om avhengighet av bistand utenfra er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent	30
7.1e. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om betingelser knyttet til bistand eller om brudd på menneskerettigheter er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent	31
8. Kjennskap til organisasjoner som arbeider med bistand	
8.1. Andel i ulike befolkningsgrupper med kjennskap til organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand. Prosent	33
9. Syv av ti kjenner ingen land Norge har utviklings samarbeid med	
9.1. Ulike befolkningsgruppers kjennskap til land som man mener Norge driver bistandssamarbeid med. Prosent .	36
9.2. Ulike befolkningsgruppers kjennskap til land som man mener Norge driver bistandssamarbeid med. Gjennomsnittlig antall land som nevnes.....	37
10. Halvparten er interessert i bistandsspørsmål	
10.1. Ulike befolkningsgruppers interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. Prosent	39
11. En av tre har tiltro til mediens fremstilling av situasjonen i utviklingsland	
11.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av det bildet massemediene gir av situasjonen i utviklingslandene. Prosent	41
12. Dokumentasjon av datainnsamlingen	
12.1. Oversikt over svar, frafall og avgang	42
12.2. Frafall etter årsak	43
12.3. Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, aldersgruppe og landsdel. Prosent	43
12.4. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.....	44

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå har gjennomført undersøkelser om folks holdninger til utviklingshjelp en rekke ganger. I tillegg til i 2006, er slike undersøkelser gjennomført i 1972, 1974, 1977, 1980, 1983, 1986, 1990, 1993, 1995, 1996, 1999 og 2001. Oppdragsgiver for undersøkelsene har vært Direktoratet for utviklingshjelp (Norad). Undersøkelsene fra perioden 1972 til 1990 var gjennomført i tilknytning til SSBs arbeidskraftsundersøkelser (AKU) med tilfeldige utvalg på omkring 2 000 personer i alderen 16 til 74 år. Undersøkelsene fra 1993 til 2001 er gjennomført som deler av SSBs omnibusundersøkelser med tilfeldige utvalg med omkring 2 000 personer i alderen 16 til 79 år. I 2006 ble utvalget trukket på samme måte for å kunne gi sammenlignbare resultater.

Undersøkelsen i 2006 inneholdt følgende emner:

- Holdninger til bistand, til ulike deler av verden. Et spørsmål fokuserer på hjelp til Asia, Afrika og Latin-Amerika og et annet på hjelp til Øst-Europa, tidligere Sovjet-republikker og Russland.
- Holdninger til bistandens størrelse. For den ene halvparten av de spurte ble bistandsbudsjettet sammenlignet med et større budsjett (sosial og trygdebudsjettet) og den andre halvparten med et lavere (miljøvernbudsjettet).
- Om norsk bistand blir sett som vellykket. Det er stilt spørsmål om inntrykk av kvaliteten på nødhjelp, langsiktig bistand og en samlet vurdering av norsk bistand. Om inntrykk av Norads bistandsarbeid, det vil si om institusjonen forvalter bistandsmidlene effektivt eller sløser og om den sikrer høy kvalitet på bistandsarbeidet.
- Holdninger til ulike former for bistand. Her spør vi om det er riktig av norske myndigheter å stille betingelser til de landene som skal få bistand fra Norge og hvilke kanaler som ses på som mest kostnadseffektive. Vi spør også om folks syn på prioritering mellom nødhjelp eller langsiktig bistand.
- Oppfatninger av hvorfor er det vanskelig å skape økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Vi har bedt folk gi sin oppfatning av ti mulige hindringer for vekst.
- Kjennskap til organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand.

- Kunnskap om hvilke and Norske myndigheter har utviklingssamarbeid med og interesse for bistandsspørsmål og utviklingsland i media. Inntrykk av massemedienes dekning av utviklingsland, om den er riktig, for positiv eller for negativ.

Generelt sett synes kvinner å være mer positive til ulike sider ved bistand enn det menn er. Yngre svarer ofte mer positivt på temaene som er tatt opp i denne undersøkelsen, enn det eldre gjør. De som sympatiserer med partier til venstre på den politiske skalaen er ofte mer positive enn de som holder seg mer til høyre. Unntatt fra det er velgerne til Kristelig Folkeparti som gir sterk støtte til bistand og Senterpartiets velgere som er mer kritiske til bistand enn en slik kategorisering skulle tilsi. Folk med høy utdanning og de med høy husholdningsinntekt svarer ofte mer positivt om bistand på mange av spørsmålene i undersøkelsen enn de med lavere utdanning og inntekt. Hvor i landet en bor og om en bor i tettbygd strøk har en mer sammensatt sammenheng med holdninger til bistand.

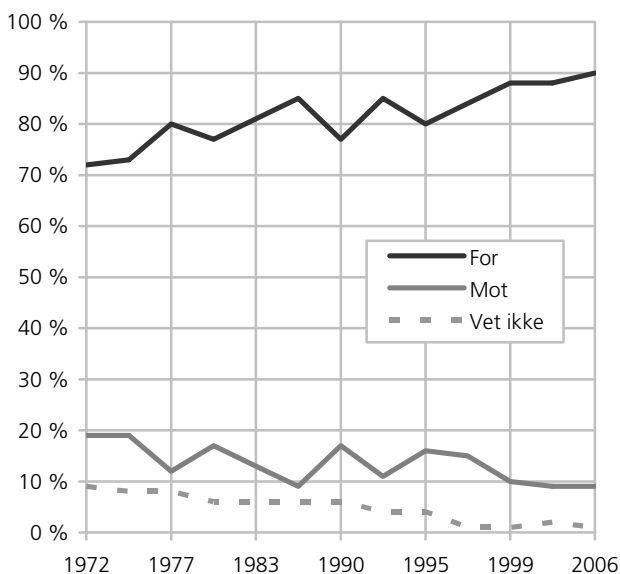
2. Ni av ti for bistand

Ni av ti nordmenn (90 prosent) er for at Norge yter bistand til utviklingsland i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Det er den høyeste andelen SSB har målt i løpet av de 35 årene målingen er foretatt. Sist, i 2001, var andelen 88 prosent. Da undersøkelsen startet i 1972, var andelen 72 prosent.

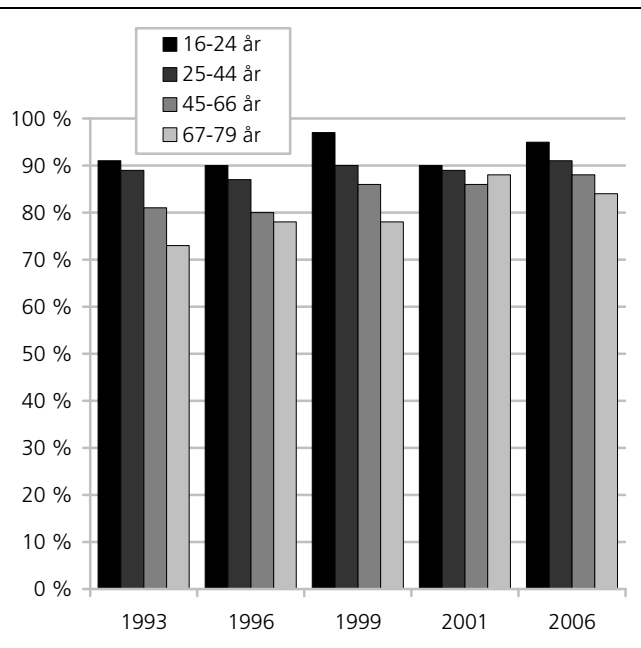
Oppslutningen er størst blant kvinner, de unge, de med høy utdanning og de som bor i store byer. Hele 93 prosent av norske kvinner er for bistand til utviklingslandene i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Dette er tre prosentpoeng høyere enn i 2001 og forklarer i stor grad økningen i befolkningens oppslutning om bistand siden 2001. Videre finner vi at 95 prosent av befolkningen i aldersgruppen 16-24 år, 98 prosent av de med universitetsutdanning og 95 prosent av de som bor i de største byene i landet er for bistand.

Fremskrittspartivelgere er de som i minst grad er for bistand. Kun 72 prosent av dem som oppgir at de ville ha stemt på Fremskrittspartiet hvis det var valg i morgen, sier at de er for bistand. De som ville stemt Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre er mest positive til bistanden.

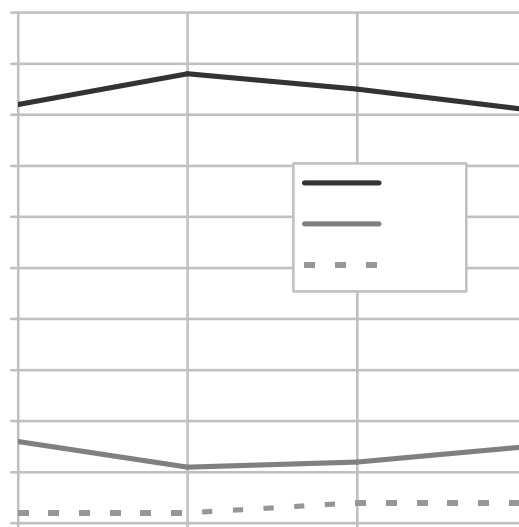
Figur 2.1. Holdning til norsk utviklingshjelp. 1972 til 2006. Prosent

Andel som er for norsk bistand etter alder. 1993, 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent

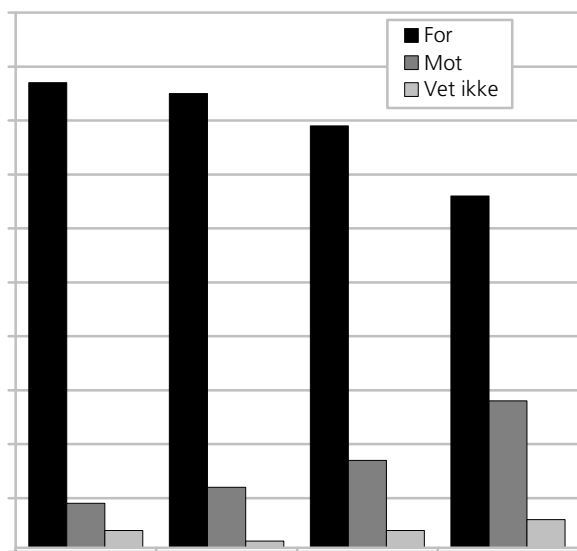
-Europa og land i det tidligere Sovjetunionen. 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent

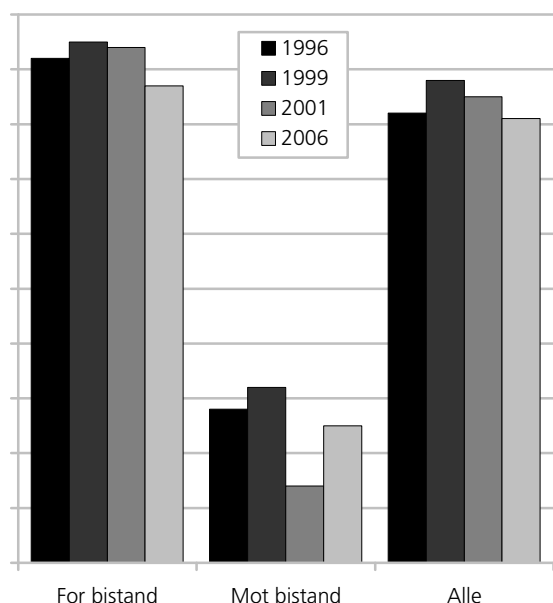
Norge gir også bistand til land i det tidligere Øst-Europa samt tidligere Sovjet-republikker og Russland. Åtte av ti

nordmenn (81 prosent) er for at Norge gir bistand til disse delene av verden. Dette er noe lavere enn i 2001, da 85 prosent av befolkningen oppgav at de var for slik bistand. Også i forhold til denne typen bistand er det de yngste som i størst grad er for. Mens 87 prosent i aldersgruppen 16-24 år er for slik bistand i dag, er det bare 66 prosent i aldersgruppen 67-79 år som er for.

2.4. Holdning til norsk bistand til Øst-Europa og land i det tidligere Sovjetunionen, etter aldersgruppe. 2006. Prosent

2.5. Andel som er positive til hjelp til Øst-Europa og land i det tidligere Sovejetunionen, etter holdning til bistand til utviklingsland i Asia, Afrika og Latin-Amerika. 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent

Vi finner også at de som er for bistand til de typiske utviklingslandene i andre deler av verden i mindre grad enn tidligere også er for bistand til Øst-Europa. I 2001 var hele 94 prosent av de som var for bistand til utviklingsland i

Asia, Afrika og Latin-Amerika også for bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. I dag har denne andelen sunket til 87 prosent.

Tabell 2.1. Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Prosent

		Vet ikke	I alt personer	Antall	
Kjønn					
Mann	87	12	1	100	618
Kvinne	93	6	1	100	593
Alder					
16-24 år	95	3	2	100	172
25-44 år	91	9	1	100	492
45-66 år	88	10	2	100	434
67-79 år	84	15	1	100	113
Utdanning					
Grunnskole	88	11	1	100	300
Videregående utdanning	85	13	2	100	520
Universitet/høgskole	98	2	1	101	337
Inntekt					
Under 200 000 kr	90	10	-	100	100
200 000 - 399 000	89	9	1	100	245
400 000 - 599 000	88	11	1	100	291
600 000 - 799 000	93	6	1	100	211
800 000 kr eller mer	90	8	1	100	155
Parti					
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	::	9
Sosialistisk Venstreparti	98	2	-	100	106
Det Norske Arbeiderparti	94	5	1	100	264
Venstre	98	2	-	100	50
Kristelig Folkeparti	98	2	-	100	47
Senterpartiet	88	12	-	100	41
Høyre	93	7	-	100	166
Fremskrittspartiet	72	24	3	100	213
Bostedstrøk					
Spredtbygd	86	14	1	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	87	11	2	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	93	6	1	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	86	13	2	100	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	95	5	1	100	348
Region					
Akershus og Oslo	92	6	1	100	295
Hedmark og Oppland	89	11	-	100	95
Østlandet ellers	89	10	2	100	228
Agder og Rogaland	89	10	1	100	170
Vestlandet	90	9	2	100	200
Trøndelag	91	9	-	100	110
Nord-Norge	87	12	2	100	113

	For	Mot	Vet ikke	I alt	Antall personer
	81	15	4	100	1211
Kjønn					
Mann	80	17	4	100	618
Kvinne	83	13	4	100	593
Aldersgruppe					
16-24 år	87	9	4	100	172
25-44 år	85	12	2	100	492
45-66 år	79	17	4	100	434
67-79 år	65	28	6	100	113
Utdanningsnivå					
Grunnskole	74	22	4	100	300
Videregående utdanning	79	17	4	100	520
Universitet/høgskole	92	6	6	104	337
Husholdningsinntekt					
Under 200 000 kr	73	23	4	100	100
200 000 - 399 000	82	16	2	100	245
400 000 - 599 000	80	17	3	100	291
600 000 - 799 000	87	10	3	100	211
800 000 kr eller mer	85	12	3	100	155
Partipreferanse					
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	95	4	1	100	106
Det Norske Arbeiderparti	81	16	3	100	264
Venstre	98	6	0	104	50
Kristelig Folkeparti	91	6	2	100	47
Senterpartiet	85	15	0	100	41
Høyre	87	11	2	100	166
Fremskrittspartiet	65	31	4	100	213
Bostedstrøk					
Spredtbygd	80	18	2	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	78	16	6	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	80	17	3	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	80	15	5	100	187
Tettbygd med >= 100 000 bosatte eller flere	85	11	4	100	348
Landsdel					
Akershus og Oslo	82	14	3	100	295
Hedmark og Oppland	78	19	3	100	95
Østlandet ellers	76	19	5	100	228
Agder og Rogaland	85	12	3	100	170
Vestlandet	85	11	5	100	200
Trøndelag	85	12	3	100	110
Nord-Norge	75	21	4	100	113

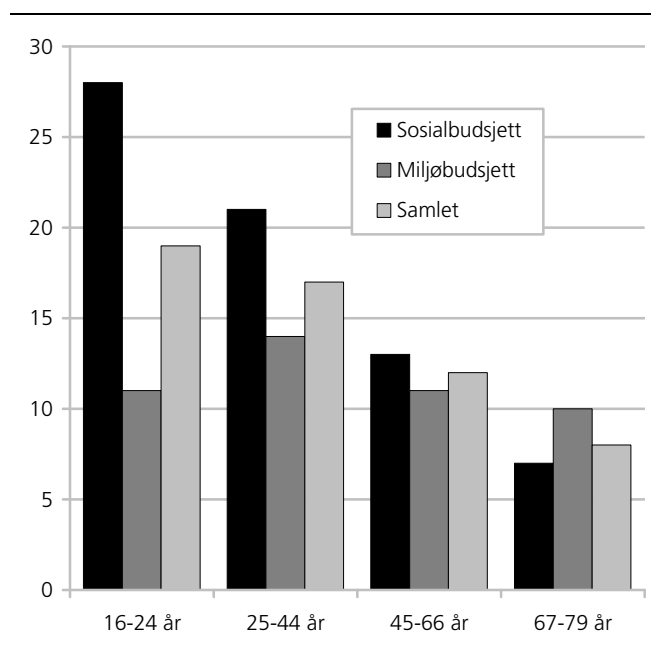
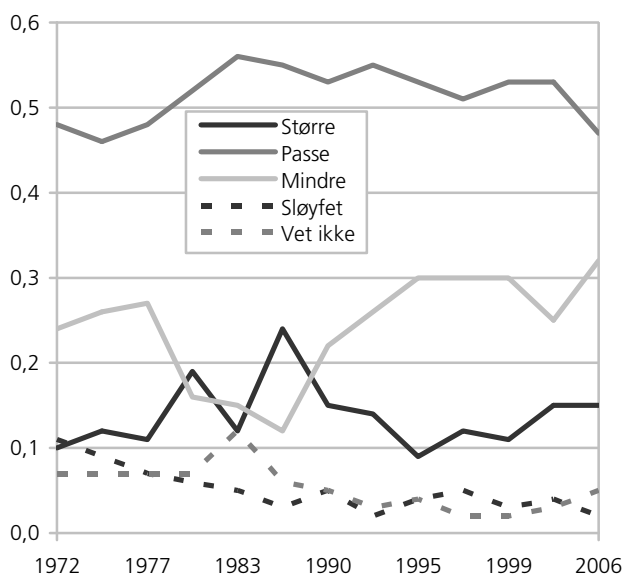
3. En av tre vil redusere bistandsbudsjettet

I 2006 var bistandsbudsjettet på 20 milliarder kroner. 15 prosent av befolkningen mener at dette beløpet burde vært større, mens nesten halve (47 prosent) befolkningen synes at dette er et passe beløp. En av tre (32 prosent) synes derimot at beløpet burde ha vært mindre, samtidig som en meget liten gruppe (2 prosent) mener at vi ikke burde hatt noe bistandsbudsjett i det hele tatt.

Selv om det store flertallet synes at bistandsbudsjettet er passe eller for lite, har gruppen som synes at budsjettet burde reduseres økt med åtte prosentpoeng siden 2001. I 2001 hevdet 25 prosent at budsjettet burde ha vært mindre, mens det tilsvarende tallet i 2006 er 32 prosent.

Det er ingen forskjell på menn og kvinners syn på bistandens størrelse. De yngste i befolkningen er i størst grad for at bistandsbudsjettet skal være større. I aldersgruppen 16-24 år ønsker to av ti (19 prosent) mer penger til bistand, mens kun åtte prosent i aldersgruppen 67-79 år mener det samme. Også blant de med utdanning på universitetsnivå eller tilsvarende, er det en stor andel som synes at bistanden burde ha vært større.

Figur 3.1. Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand. 1972 til 2006. Prosent

Ser vi på partipreferanser, finner vi at en tredel av Sosialistisk Venstrepartis velgere (38 prosent) kunne tenke seg at bistandsbudsjettet var høyere enn 20 milliarder. Kun fem prosent av fremskrittspartivelgerne hevder det samme. Faktisk synes over halvparten av Fremskrittspartiets sympatisører (54 prosent) at budsjettet burde ha vært mindre. Bare 14 prosent av velgerne til Sosialistisk Venstreparti mener det samme. Videre finner vi ikke uventet at en stor andel av de som er imot bistand til land i Afrika, Asia og Latin-Amerika gjerne hadde sett at bistandsbudsjettet var sløyfet helt. To av ti i denne gruppen hevder dette.

Holdning til bistandens størrelse er målt gjennom å stille halve utvalget et spørsmål hvor bistandsbudsjettet settes opp mot sosialbudsjettet, mens den andre halvdel har gitt sin vurdering ved å sammenligne bistandsbudsjettet med miljøbudsjettet. I analysen over er disse to målene slått sammen. Siden sosialbudsjettet og miljøbudsjettet avviker både i størrelse og hva det dekker, er det ikke overraskende

å observere at holdningene til bistandsbudsjettets størrelse varierer med hensyn til hva det sammenliknes med. Vesentlig flere synes at bistandsbudsjettet (20 milliarder) bør økes i forhold til dagens nivå når det settes opp mot sosialbudsjettet (200 milliarder) enn når det sammenlignes med miljøbudsjettet (3 milliarder).

Det er ingen forskjeller i hvordan kvinner og menn vurderer bistandsbudsjettet opp mot de to andre budsjettene. Derimot er det store forskjeller mellom de ulike aldersgruppene i

hvordan sammenligningsgrunnlaget påvirker holdningen til bistandsbudsjettets størrelse.

De yngste lar seg i størst grad påvirke av sammenligningsgrunnlaget når de skal vurdere bistandsbudsjettets størrelse. Når bistandsbudsjettet settes opp sosialbudsjettet synes 28 prosent i alderen 16 til 24 år at bistandsbudsjettet burde økes, men andelen synker til 11 prosent når det er miljøbudsjettet som er sammenligningsgrunnlaget.

		Er passe	Burde vært mindre	Burde sløyfes helt	Vet ikke	I alt	Antall personer
Mann	14	46	33	3	4	100	618
Kvinne	16	47	31	2	5	100	593
16-24 år	19	50	22	2	8	100	172
25-44 år	17	46	31	2	4	100	492
45-66 år	12	46	37	1	5	100	434
67-79 år	8	47	35	4	6	100	113
Grunnskole	13	42	37	3	5	100	300
Videregående utdanning	10	45	38	3	4	100	520
Universitet/høgskole	23	52	21	0	4	100	337
Under 200 000 kr	21	41	28	5	5	100	100
200 000 - 399 000	11	47	36	2	4	100	245
400 000 - 599 000	14	47	33	2	3	100	291
600 000 - 799 000	14	51	31	1	3	100	211
800 000 kr eller mer	19	49	28	0	3	100	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	38	40	14	1	8	100	106
Det Norske Arbeiderparti	15	52	30	1	3	100	264
Venstre	20	56	22	0	2	100	50
Kristelig Folkeparti	30	51	17	2	0	100	47
Senterpartiet	10	44	39	2	5	100	41
Høyre	11	51	34	1	4	100	166
Fremskrittspartiet	5	36	54	4	1	100	213
Spredtbygd	13	45	33	3	6	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	12	48	33	3	4	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	14	45	35	1	4	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	16	42	35	3	5	100	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	17	50	27	1	5	100	348
Akershus og Oslo	16	48	28	2	5	100	295
Hedmark og Oppland	8	51	35	2	4	100	95
Østlandet ellers	14	43	37	2	4	100	228
Agder og Rogaland	18	49	24	4	6	100	170
Vestlandet	18	44	33	2	4	100	200
Trøndelag	9	55	30	1	5	100	110
Nord-Norge	14	37	42	3	4	100	113

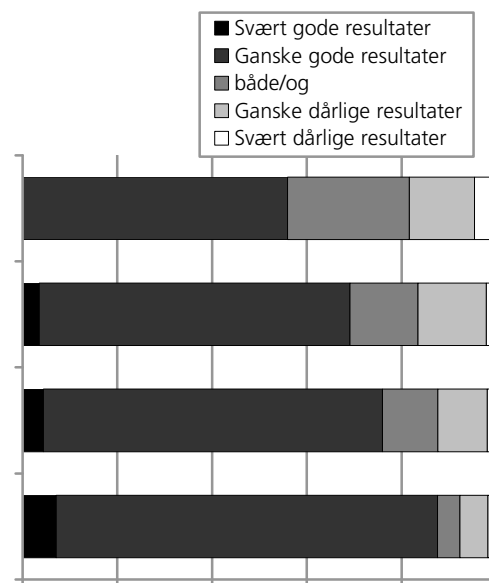
4. Tre av fire nordmenn opplever at norsk bistand gir gode resultater

Nær tre av fire (72 prosent) opplever at norsk bistand generelt gir ganske eller svært gode resultater. Kvinner og de unge opplever i størst grad gode norske bistandsresultater. 75 prosent av norske kvinner synes bistanden har gitt gode resultater, mens dette bare gjelder 69 prosent av norske menn. Vi finner at andelen som vurderer resultatene som gode avtar med økende alder. Mens hele 86 prosent i aldersgruppen 16-24 år hevder at norsk bistand har gitt gode resultater, oppgir kun 54 prosent i aldersgruppen 67-79 det samme.

Norsk bistand består av nødhjelp og langsiktig bistand. To av tre nordmenn (67 prosent) synes at norsk nødhjelp har gitt gode resultater. Til sammenligning finner vi at kun halvparten (52 prosent) synes at den langsiktige bistanden har gitt gode resultater.

Nordmenn synes å være svært enige i synet på hvor gode resultater de ulike formene for bistand har gitt. Vi finner ingen vesentlige forskjeller, verken mellom kvinner og menn, unge og gamle eller de med kort eller lang utdanning med hensyn til oppfatninger av hvor gode resultater norsk nødhjelp har gitt. Derimot finner vi at de med høyest husholdningsinntekt i noe større grad er ganske eller svært godt fornøyde med resultatet. Mens nesten syv av ti (68 prosent) husholdninger med minst 800 000 kroner i husholdningsinntekt oppgir at de synes norsk nødhjelp har gitt nokså gode eller svært gode resultater, gjelder dette seks av ti husholdninger med husholdningsinntekt under 200 000 kroner. Videre finner vi at fremskrittspartivelgere ofte synes at norsk nødhjelp har gitt ganske eller svært dårlige resultater (23 prosent). Bare 6 prosent av velgerne til Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet mener det same.

Generell vurdering av resultatene av norsk bistand i ulike aldersgrupper. Prosent

Når det gjelder oppfatningen av resultatet av den langsiktige bistanden finner vi ingen vesentlige forskjeller med unntak av at Fremskrittspartiets velgere skiller seg ut: Kun fire av ti fremskrittspartivelgere (40 prosent) oppgir at norsk langsiktig bistand har gitt ganske eller svært gode resultater, mens gjennomsnittet i befolkningen er på 52 prosent. Blant de som stemmer på Kristelig Folkeparti mener 60 prosent at norsk langsiktig bistand har gitt ganske eller svært gode resultater.

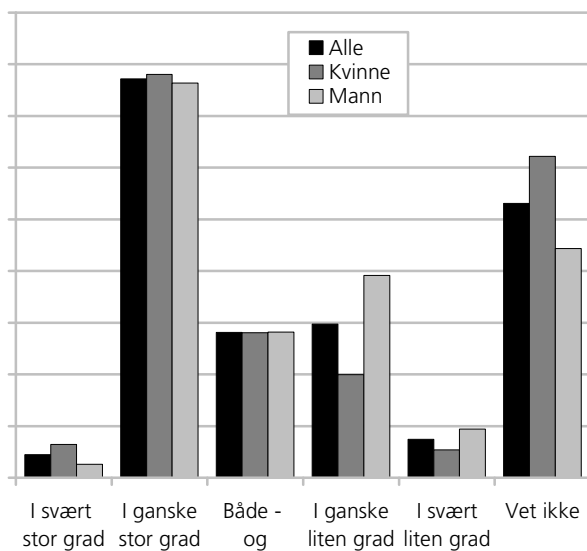
5. De fleste har et godt inntrykk av Norads bistandsarbeid

Vi har spurt om folks oppfatninger av Norads arbeid på tre måter: Om Norad forvalter bistandsmidlene effektivt, om de sikrer god kvalitet på bistandsarbeidet og om de sløser med bistandsmidler. Sett under ett har folk et relativt godt inntrykk av Norads bistandsarbeid, selv om mange oppgir at de ikke kan svare fordi de ikke vet.

Mange er enige i at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. 41 prosent er ganske eller i svært stor grad enig i det, mens det er 19 prosent som er kritiske. Minst en av fire (27 prosent) har likevel ikke svart fordi de ikke vet.

Kvinner er noe mer positive til måten Norad forvalter bistandsmidlene på enn det menn er. Folk med høyere utdanning og de med høy husholdningsinntekt er mest positive. Fremskrittspartivelgere er mer kritiske til måten Norad forvalter bistandsmidlene på enn det folk med andre partipreferanser er.

Vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene på en effektiv måte, etter kjønn. Prosent

Norad forvalter bistandsmidlene effektivt

Den høye andelen som svarer at de ikke vet blant de unge er stabil også på de andre spørsmålene som handler spesifikt om Norad.

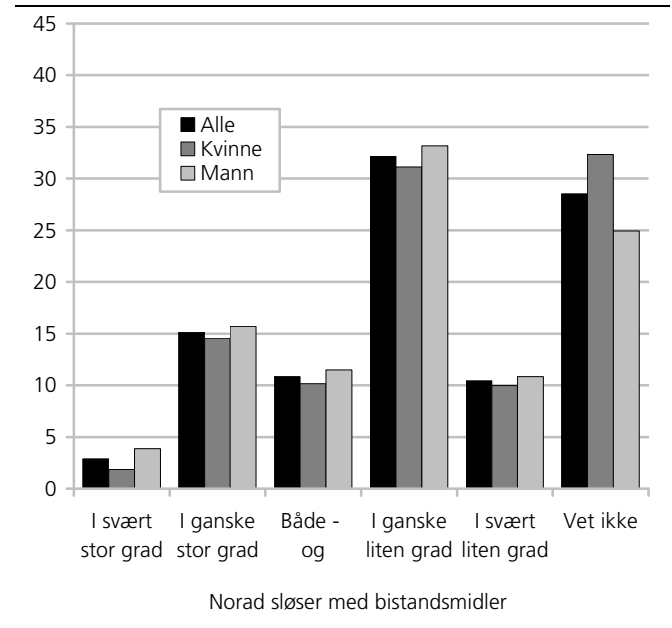
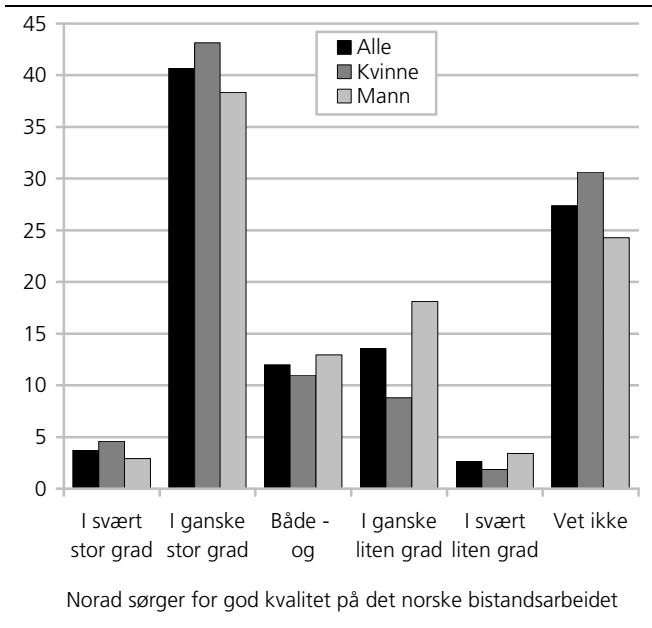
Den generelle oppfatningen av kvaliteten på norsk bistand har det samme mønsteret som inntrykket av effektiviteten av bistanden. Folk er stort sett i ganske stor grad enig i at Norad sikrer god kvalitet på bistandsarbeidet, men relativt mange oppgir at de ikke vet. Hele 44 prosent mener at Norad i ganske eller svært stor grad sikrer god kvalitet på norsk bistand. Det er 28 prosent som svarer at de ikke vet.

Kvinner er noe mer positive til kvaliteten på bistandsarbeidet enn det menn er. Som for spørsmålet om effektivitet, er det folk med høyere utdanning og de med høy husholdningsinntekt som er mest positive til at Norad sikrer god kvalitet på bistandsarbeidet. Fremskrittspartivelgere er mer kritiske enn folk med andre partipreferanser. En av fire fremskrittspartivelgere (25 prosent) mener at Norad sikrer god kvalitet på norsk bistandsarbeid i ganske eller svært stor grad. Til sammenligning mener over halvparten av velgerne til Arbeiderpartiet (54 prosent), Sosialistisk Venstreparti (56 prosent), Kristelig Folkeparti (53 prosent) og Venstre (52 prosent) det samme.

Det er ikke noen utbredt oppfatning at Norad sløser med bistandsmidlene. Det er bare 18 prosent av befolkningen som i større eller mindre grad er enige i det, mens 43 prosent er ganske eller svært uenige i at Norad sløser med bistandsmidlene. Hele 28 prosent har likevel ikke svart fordi de ikke vet.

Folk med universitetsutdanning og dermed høy husholdningsinntekt er mest positive til Norads virksomhet. De er også i større grad enn andre i stand til å svare på spørsmålet. Fremskrittspartivelgere er mer tilbøyelige til å si at Norad sløser med bistandsmidlene, enn de som har andre partipreferanser.

De yngste er mer positive til Norads innsats enn det eldre er. I den yngste aldersgruppen (16-24 år) oppgir likevel hele 43 prosent at de ikke kan svare på spørsmålet fordi de ikke vet.

Tabell 5.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. Prosent

	2	39	14	15	4	27	100	1211
Alle								
Kjønn								
Aldersgruppe								
Utdanningsnivå								
Husholdningsinntekt								
Partipreferanse								
Bostedstrøk								
Landsdel								

Tabell 5.2. Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad sørger for god kvalitet på det norske bistandsarbeidet. Prosent

Alle	4	41	12	14	3	27	100	1211
------	---	----	----	----	---	----	-----	------

Kjønn

Aldersgruppe

Utdanningsnivå

Husholdningsinntekt

Partipreferanse

Bostedstrøk

Landsdel

Tabell 5.3. Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad sløser med bistandsmidler. Prosent

Alle	3	15	11	32	10	29	100	1211
------	---	----	----	----	----	----	-----	------

Kjønn

Aldersgruppe

Utdanningsnivå

Husholdningsinntekt

Partipreferanse

Bostedstrøk

Landsdel

6. Holdninger til ulike former for bistand

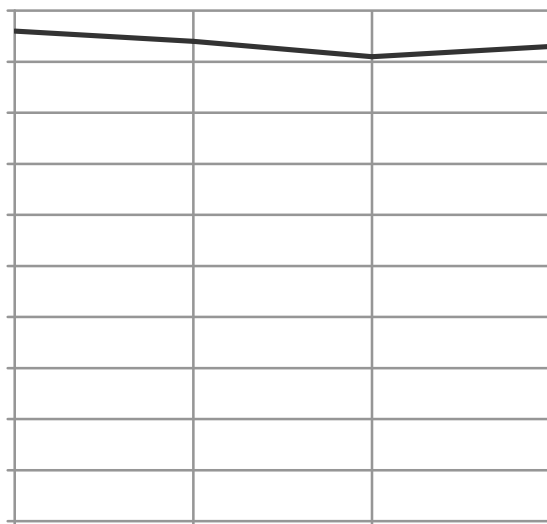
Befolkningen vil stille betingelser til bistand.

Hele 93 prosent av befolkningen mener at det bør knyttes betingelser til bistanden som gis. Andelen som mener dette har holdt seg stabil og høy de siste ti årene.

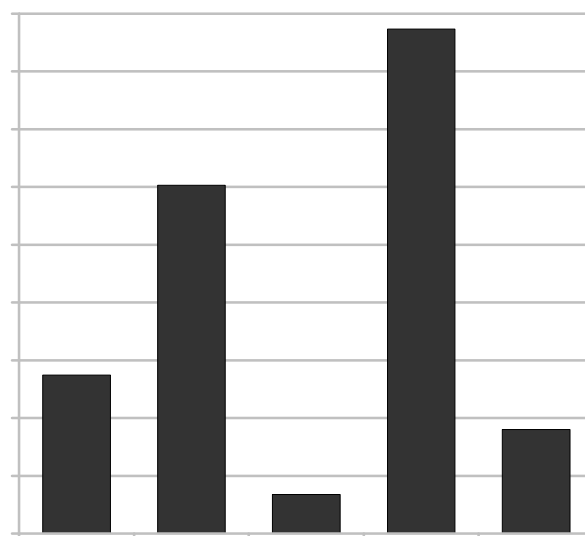
Flest har tro på at frivillige organisasjoner gir den mest effektive bistanden.

Hele 44 prosent mener at frivillige organisasjoner gir den mest effektive bistanden. 30 prosent har inntrykk av at FN gir mest effektiv bistand, mens 14 prosent synes at statlige kanaler er mest effektive. Bare 3 prosent vurderer Verdensbanken som mest effektiv. Det stemmer godt overens med resultatene fra en undersøkelse av Markeds- og Mediainstituttet tidligere i 2006. Der omfattet spørsmålet imidlertid ikke Verdensbanken.

Figur 6.1. Andel som mener det er riktig å stille betingelser til land som mottar bistand. 1996, 1999, 2001 og 2006. Prosent

Figur 6.2. Andel som mener ulike kanaler gir den mest effektive bistanden. 2006. Prosent

Det er noe større tiltro til effektiviteten til frivillige organisasjoner blant menn (47 prosent) enn blant kvinner (41 prosent). Videre har yngre mennesker stor tiltro til FN.

Blant velgerne til Kristelig Folkeparti er det relativt få som mener at FN er mest effektiv (9 prosent). De har til gjengjeld svært stor tiltro til frivillige organisasjoner. Hele 77 prosent av dem mener at frivillige organisasjoner gir den mest effektive bistanden.

Bildet som vises er en gjengivelse av folks oppfatninger og gir ikke nødvendigvis et riktig bilde av hvor effektive de ulike organisasjonene eller grupper av organisasjoner er. For eksempel vil den lave troen på Verdensbanken trolig være påvirket av negativ medieomtale, for eksempel i forbindelse med strukturtilpassningsprogrammene. I tillegg er det rimelig å tro Verdensbanken er det minst kjente alternativet, noe som også kan forklare hvorfor institusjonen ikke blir nevnt så ofte. Statlige kanaler kan assosieres med byråkrati, som ofte ikke oppfattes som effektivt. FN har en positiv klang i folks ører, noe som kan nedfelle seg i en tro på at organisasjonen er effektiv gjennom et ønske om å støtte den. Frivillige organisasjoner vil i utgangspunktet ofte bli ansett som noe positivt, hvor folk yter frivillig innsats

med lave budsjetter. Frivillige organisasjoner er også en sammensatt gruppe og effektiviteten deres vil variere.

Figur 6.2 gir et bilde av hvilket inntrykk folk har av organisasjonene. Lav tiltro til effektiviteten kan vel så gjerne være en spore til å vurdere hvordan en skal presentere arbeidet som gjøres for offentligheten, som til å endre måten en arbeider på.

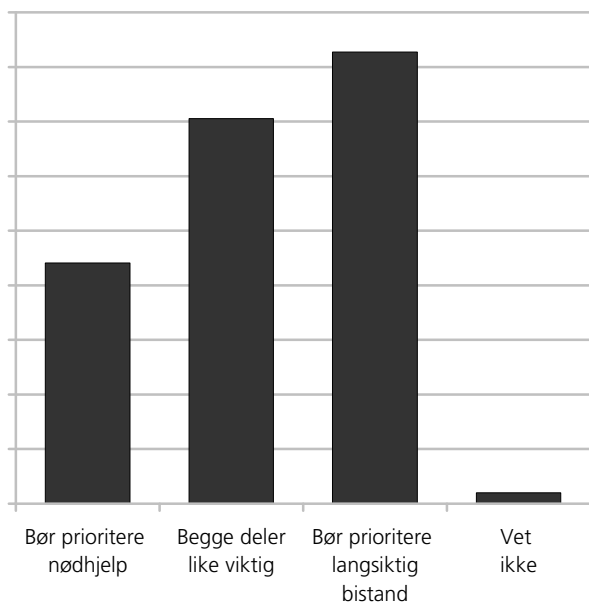
Befolkningen vil prioritere langsiktig bistand.

Norske myndigheter gir utviklingshjelp i form av nødhjelp i akutte krisesituasjoner og langsiktig bistand som skal bidra til å fremme vekst og utvikling.

Det er en klar overvekt som mener at langsiktig bistand bør prioriteres. Hele 41 prosent sier at langsiktig bistand bør prioriteres, mens det er 22 prosent som vil prioritere nødhjelp.

Folk med utdanning på universitetsnivå og de som har høy husholdningsinntekt ønsker i liten grad å prioritere nødhjelp.

I 2001 var bildet noe annerledes. Den gang var folk noe mer positive til støtte i form av nødhjelp enn de var til langsiktig bistand. Det er interessant å merke seg at selv om resultatet av nødhjelpsaksjoner oppfattes som mer vellykket enn resultatet av langsiktig bistand, er det likevel den siste formen for bistand folk ønsker å prioritere.

	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	Antall personer
Mann	93	6	1	100	618
Kvinne	93	5	2	100	593
16-24 år	85	13	2	100	172
25-44 år	94	4	2	100	492
45-66 år	96	3	1	100	434
67-79 år	90	8	2	100	113
Grunnskole	89	10	1	100	300
Videregående utdanning	96	3	1	100	520
Universitet/høgskole	94	4	2	101	337
Under 200 000 kr	90	8	2	100	100
200 000 - 399 000	95	4	1	100	245
400 000 - 599 000	94	4	2	100	291
600 000 - 799 000	96	3	0	100	211
800 000 kr eller mer	95	5	1	100	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	88	9	3	100	106
Det Norske Arbeiderparti	94	5	2	100	264
Venstre	91	9	2	102	50
Kristelig Folkeparti	91	9	0	100	47
Senterpartiet	98	2	0	100	41
Høyre	98	2	0	100	166
Fremskrittspartiet	93	6	1	100	213
Spredtbygd	95	3	1	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	95	4	1	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	95	5	1	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	92	6	2	100	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	90	8	2	100	348
Akershus og Oslo	91	7	2	100	295
Hedmark og Oppland	99	1	0	100	95
Østlandet ellers	93	5	2	100	228
Agder og Rogaland	92	6	2	100	170
Vestlandet	95	4	1	100	200
Trøndelag	93	6	1	100	110
Nord-Norge	92	5	3	100	113

	Statlige kanaler	FN	Verdens- banken	Frivillige organisasjoner	Vet ikke	Totalt
Mann	13	28	4	47	7	618
Kvinne	14	32	2	41	11	593
16-24 år	13	36	2	40	9	172
25-44 år	14	31	3	43	8	492
45-66 år	12	28	3	46	10	434
67-79 år	18	24	5	43	10	113
Grunnskole	14	30	3	45	8	300
Videregående utdanning	13	31	3	43	10	520
Universitet/høgskole	15	29	4	44	7	337
Under 200 000 kr	11	32	5	45	7	100
200 000 - 399 000	12	31	2	44	10	245
400 000 - 599 000	16	30	4	42	8	291
600 000 - 799 000	14	33	3	44	7	211
800 000 kr eller mer	18	25	5	46	6	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	19	25	1	46	8	106
Det Norske Arbeiderparti	17	37	2	39	5	264
Venstre	20	30	0	44	6	50
Kristelig Folkeparti	13	9	0	77	2	47
Senterpartiet	12	20	5	51	12	41
Høyre	10	32	7	45	5	166
Fremskrittspartiet	14	35	4	38	8	213
Spredtbygd	13	29	4	45	10	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	19	32	1	41	7	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	15	27	2	48	8	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	9	30	2	50	9	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	15	32	6	36	11	348
Akershus og Oslo	17	30	5	39	9	295
Hedmark og Oppland	18	32	3	38	9	95
Østlandet ellers	12	31	4	45	8	228
Agder og Rogaland	14	23	3	53	8	170
Vestlandet	10	32	2	45	12	200
Trøndelag	13	33	4	42	9	110
Nord-Norge	13	33	2	43	9	113

	Bør prioritere nødhjelp	Begge deler like viktig	Bør prioritere langsiktig bistand	Vet ikke	I alt	Antall personer
Mann	24	33	41	2	100	618
Kvinne	20	37	41	1	100	593
16-24 år	30	17	51	1	100	172
25-44 år	18	36	44	2	100	492
45-66 år	20	42	37	1	100	434
67-79 år	34	34	33	0	100	113
Grunnskole	30	25	43	1	100	300
Videregående utdanning	23	36	39	2	100	520
Universitet/høgskole	11	47	43	0	100	337
Under 200 000 kr	20	31	48	1	100	100
200 000 - 399 000	24	32	42	2	100	245
400 000 - 599 000	19	37	42	2	100	291
600 000 - 799 000	18	40	42	0	100	211
800 000 kr eller mer	11	46	43	0	100	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	8	54	38	0	100	106
Det Norske Arbeiderparti	18	37	45	0	100	264
Venstre	12	50	38	0	100	50
Kristelig Folkeparti	11	47	43	0	100	47
Senterpartiet	22	44	34	0	100	41
Høyre	20	34	45	1	100	166
Fremskrittspartiet	32	23	41	3	100	213
Spredtbygd	26	32	40	2	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	26	34	38	2	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	17	38	44	1	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	23	36	40	1	100	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	21	36	43	1	100	348
Akershus og Oslo	21	36	42	1	100	295
Hedmark og Oppland	21	38	39	2	100	95
Østlandet ellers	26	32	42	0	100	228
Agder og Rogaland	24	38	36	2	100	170
Vestlandet	19	35	44	2	100	200
Trøndelag	21	33	45	2	100	110
Nord-Norge	21	39	39	1	100	113

7. Hvorfor det er vanskelig å skape vekst i utviklingslandene

Kriger og konflikter oppfattes som den viktigste årsaken til at det er vanskelig å skape økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Det samme har vært tilfelle alle de fem gangene spørsmålet er stilt siden 1993. I 2006 mente 80 prosent av befolkningen at krig og konflikter i utviklingslandene var et svært viktig hinder for å få til vekst.

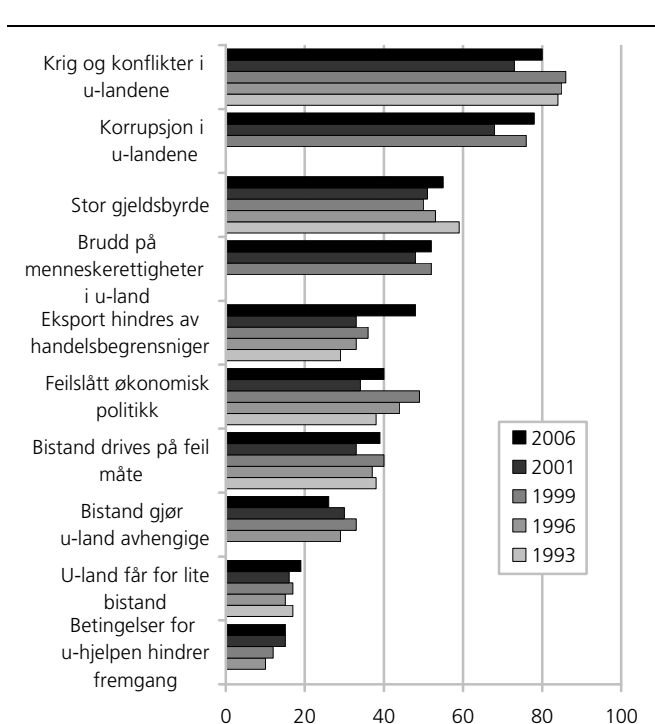
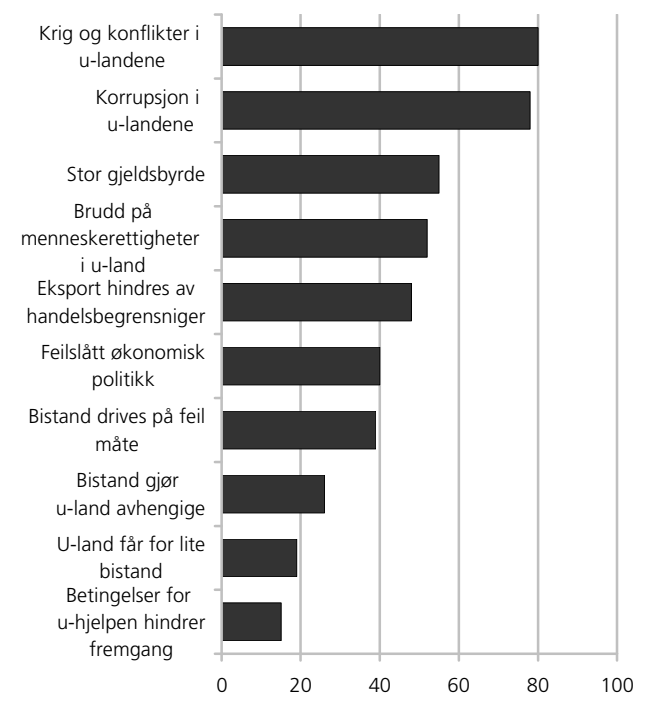
Korrupsjon blir også sett som ett av de viktigste hindrene. 78 prosent mener at det er et svært viktig hinder for økonomisk og sosial vekst.

At bistand gjør utviklingslandene avhengige av hjelp, at de får for lite bistand og blir hemmet av betingelser knyttet til bistand, er de hindrene for vekst som sjeldnes nevnes.

Generelt blir forhold i utviklingslandene sett på som viktigere enn forhold som er knyttet til bistanden.

Hvilke mulige hindre som ses som viktigst varierer noe fra år til år. Variasjonene henger dels sammen med hvilke saker som har fått oppmerksomhet i media, endringer i den generelle oppfatningen i befolkningen og tilfeldige svingninger. Det mest slående med figur 7.2 er likevel den relativt stabile oppfatningen i befolkningen av hva som er alvorlige hindre for vekst.

En større endring fra tidligere år ligger i en økning i andelen som oppgir at utviklingslandenes eksport hindres av handelsbegrensninger. Det kan skyldes at det i de senere årene har vært mye medieoppmerksomhet rundt WTO-forhandlingene. Oppslutningen om utsagnet om at bistand fra vestlige land gjør utviklingslandene avhengige av hjelp utenfra, synes å ha blitt noe redusert.

Ulike befolkningsgruppers vurdering av om stor gjeldsbyrde eller om internasjonale handelsbegrensninger er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent

	Feilslått økonomisk politikk				Lite internasjonal bistand			
	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke
Mann	43	36	15	6	22	42	34	2
Kvinne	36	45	11	8	16	46	32	6
16-24 år	30	46	18	6	30	39	30	2
25-44 år	40	43	12	5	13	48	37	3
45-66 år	43	37	13	7	19	44	32	5
67-79 år	42	35	8	14	28	35	29	7
Grunnskole	42	35	15	8	24	35	36	5
Videregående utdanning	43	39	11	7	18	43	34	5
Universitet/høgskole	36	46	13	5	14	53	31	2
Under 200 000 kr	38	39	13	10	26	46	21	7
200 000 - 399 000	44	38	14	4	20	43	33	4
400 000 - 599 000	36	44	14	6	16	40	40	4
600 000 - 799 000	43	42	10	5	17	53	29	1
800 000 kr eller mer	43	38	14	5	12	48	39	1
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:
Sosialistisk Venstreparti	25	46	21	8	25	56	18	2
Det Norske Arbeiderparti	36	42	14	8	21	44	32	3
Venstre	46	40	10	4	22	50	28	0
Kristelig Folkeparti	28	60	13	0	23	53	17	6
Senterpartiet	27	54	20	0	7	44	49	0
Høyre	40	43	13	5	11	51	35	2
Fremskrittspartiet	59	25	11	5	16	35	47	2
Spredtbygd	38	40	14	7	17	43	35	5
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	42	38	12	8	21	37	38	5
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	36	46	11	7	15	46	36	2
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	39	39	16	6	25	41	31	3
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	44	38	12	6	18	47	30	5
Akershus og Oslo	44	39	12	5	18	43	35	4
Hedmark og Oppland	38	46	9	6	18	51	26	5
Østlandet ellers	35	43	14	8	20	45	31	4
Agder og Rogaland	40	38	16	5	22	44	32	3
Vestlandet	39	39	13	9	19	42	34	6
Trøndelag	44	47	5	5	20	42	35	4
Nord-Norge	39	35	18	9	15	43	39	3

7.1c. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om feil måte å drive bistand på eller om kriger og konflikter er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent

	Feil måte å drive bistand				Kriger og konflikter			
	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke
Alle	39	46	11	4	80	17	2	1
Kjønn								
Mann	41	44	11	4	80	16	3	1
Kvinne	36	48	11	4	80	18	2	1
Aldersgruppe								
16-24 år	29	49	18	3	73	22	5	1
25-44 år	37	49	11	3	83	15	2	1
45-66 år	43	44	8	5	80	18	1	1
67-79 år	44	37	11	8	76	15	7	2
Utdanningsnivå								
Grunnskole	41	41	14	4	77	17	4	2
Videregående utdanning	42	45	8	5	81	16	2	1
Universitet/høgskole	34	53	11	2	81	18	1	0
Husholdningsinntekt								
Under 200 000 kr	36	49	12	3	76	14	9	1
200 000 - 399 000	45	39	11	5	82	16	1	1
400 000 - 599 000	35	52	9	3	80	17	2	1
600 000 - 799 000	36	50	9	4	82	15	1	1
800 000 kr eller mer	36	49	13	2	79	20	1	0
Partipreferanse								
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:
Sosialistisk Venstreparti	39	46	11	5	79	17	2	2
Det Norske Arbeiderparti	32	54	10	4	88	12	0	0
Venstre	34	49	13	4	77	21	2	0
Kristelig Folkeparti	29	51	10	10	78	20	2	0
Senterpartiet	40	47	11	1	77	19	4	0
Høyre	54	36	8	3	78	19	3	0
Fremskrittspartiet	29	58	11	2	83	15	1	1
Bostedstrøk								
Spredtbygd	38	47	11	4	79	16	3	2
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	37	47	10	7	78	20	2	1
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	38	47	11	3	82	15	2	1
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	47	41	9	3	82	16	3	0
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	37	47	11	4	78	19	2	1
Landsdel								
Akershus og Oslo	37	47	13	4	79	17	3	1
Hedmark og Oppland	43	46	7	3	83	14	1	2
Østlandet ellers	38	46	10	6	78	18	3	0
Agder og Rogaland	45	42	9	4	78	19	2	1
Vestlandet	43	42	11	5	80	18	0	2
Trøndelag	35	50	12	4	84	13	3	1
Nord-Norge	29	55	13	3	81	12	7	0

Tabell 7.1d. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om korrupsjon eller om avhengighet av bistand utenfra er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent

	Korrupsjon				Avhengighet av bistand			
	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke
Alle	77	18	3	2	26	50	20	4
Kjønn								
Mann	78	17	3	1	27	50	21	2
Kvinne	77	18	3	2	25	51	19	6
Aldersgruppe								
16-24 år	63	26	8	2	19	55	23	2
25-44 år	77	19	2	1	23	50	25	3
45-66 år	82	15	2	1	31	49	15	5
67-79 år	84	9	3	4	33	50	11	7
Utdanningsnivå								
Grunnskole	77	16	5	2	29	48	19	4
Videregående utdanning	82	15	2	2	28	52	16	4
Universitet/høgskole	75	22	2	1	20	49	28	3
Husholdningsinntekt								
Under 200 000 kr	66	25	8	1	24	49	21	6
200 000 - 399 000	82	13	2	2	30	49	17	4
400 000 - 599 000	80	17	2	1	26	54	17	2
600 000 - 799 000	81	16	2	1	25	47	24	4
800 000 kr eller mer	77	19	3	0	23	52	24	1
Partipreferanse								
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:
Sosialistisk Venstreparti	75	20	6	0	19	58	22	2
Det Norske Arbeiderparti	81	16	2	2	21	59	17	4
Venstre	78	18	4	0	20	32	42	6
Kristelig Folkeparti	77	23	0	0	28	43	26	4
Senterpartiet	76	22	2	0	20	51	24	5
Høyre	80	18	2	0	27	49	23	1
Fremskrittspartiet	77	15	6	2	38	43	16	3
Bostedstrøk								
Spredtbygd	77	17	3	2	25	51	20	5
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	75	20	3	2	32	46	18	4
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	75	21	3	1	25	53	20	2
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	81	16	1	2	27	52	16	5
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	78	17	4	1	26	48	22	4
Landsdel								
Akershus og Oslo	78	17	3	2	27	47	22	4
Hedmark og Oppland	82	15	1	2	25	58	14	3
Østlandet ellers	78	17	2	3	28	52	14	6
Agder og Rogaland	75	18	7	1	31	46	19	4
Vestlandet	80	17	2	2	26	52	19	5
Trøndelag	76	19	2	3	20	51	26	3
Nord-Norge	71	23	5	1	24	50	24	2

Tabell 7.1e. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om betingelser knyttet til bistand eller om brudd på menneskerettigheter er viktige hindre for vekst i utviklingsland. Prosent

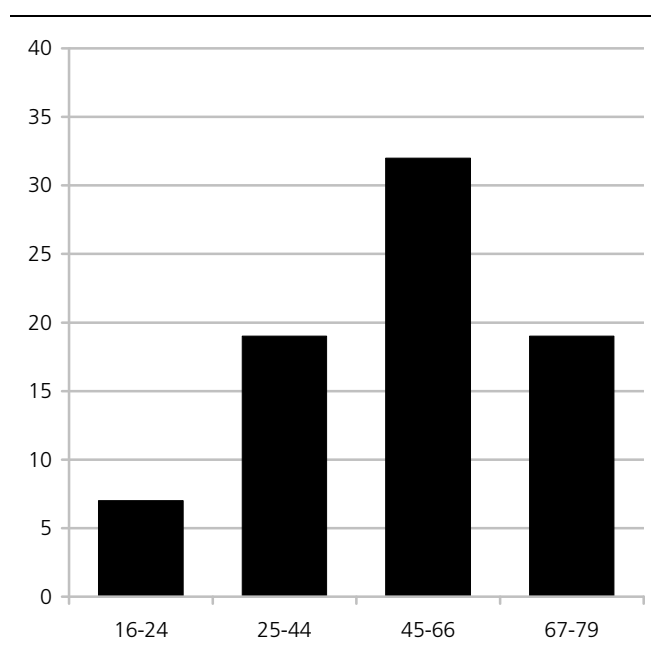
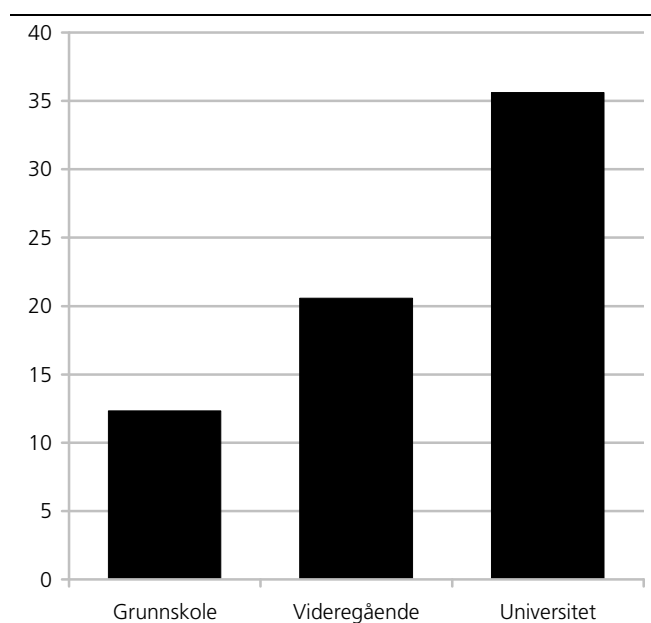
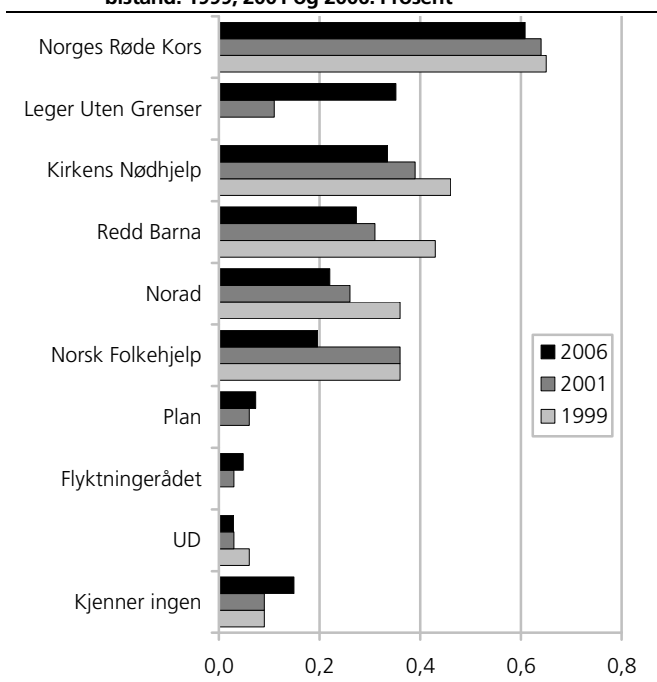
	Betingelser knyttet til bistand				Brudd på menneskerettigheter				
	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Svært viktig	Nokså viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Antall personer
Alle	15	37	42	6	52	34	11	3	1211
Kjønn									
Mann	17	37	43	3	51	35	13	2	618
Kvinne	12	38	42	8	53	32	9	5	593
Aldersgruppe									
16-24 år	14	45	36	5	54	31	12	3	172
25-44 år	11	36	47	6	47	38	13	2	492
45-66 år	18	35	42	5	54	32	10	4	434
67-79 år	20	39	33	8	66	24	6	4	113
Utdanningsnivå									
Grunnskole	18	44	33	5	59	29	8	4	300
Videregående utdanning	17	39	38	6	57	31	9	3	520
Universitet/høgskole	9	28	57	6	39	42	16	3	337
Husholdningsinntekt									
Under 200 000 kr	15	41	39	5	59	27	13	1	100
200 000 - 399 000	16	41	36	7	57	30	11	2	245
400 000 - 599 000	15	36	42	7	53	32	11	4	291
600 000 - 799 000	12	35	49	4	48	38	11	2	211
800 000 kr eller mer	10	30	59	1	35	48	15	1	155
Partipreferanse									
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	8	37	46	8	53	28	15	4	106
Det Norske Arbeiderparti	13	38	44	6	50	36	11	3	264
Venstre	14	24	60	2	42	42	16	0	50
Kristelig Folkeparti	11	51	30	9	49	34	11	6	47
Senterpartiet	12	41	44	2	44	41	15	0	41
Høyre	14	35	49	1	44	39	16	1	166
Fremskrittspartiet	21	38	38	3	60	30	8	2	213
Bostedstrøk									
Spredtbygd	15	39	38	7	52	34	11	3	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	17	35	42	7	56	30	9	5	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	15	34	45	6	55	33	9	2	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	16	41	40	3	52	34	11	4	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	12	38	45	5	48	36	13	3	348
Landsdel									
Akershus og Oslo	15	36	43	6	50	37	11	3	295
Hedmark og Oppland	18	38	36	8	60	29	8	2	95
Østlandet ellers	17	36	42	6	56	30	10	4	228
Agder og Rogaland	17	39	39	5	56	27	13	4	170
Vestlandet	14	43	38	7	50	36	13	3	200
Trøndelag	15	26	54	5	45	43	9	4	110
Nord-Norge	7	42	48	3	49	34	15	3	113

8. Kjennskap til organisasjoner som arbeider med bistand

I hvilken grad er ulike organisasjoner som arbeider med bistand kjent i befolkningen? I undersøkelsen ble respondentene bedt om å nevne organisasjoner og institusjoner som arbeider med bistand. Spørsmålet ble stilt åpent og måler derfor uhjulpet kjennskap til bistandsorganisasjoner. Røde Kors blir nevnt av 61 prosent av respondentene, og er den desidert mest kjente organisasjonen. Etter Røde Kors følger Leger Uten Grenser og Kirkens Nødhjelp. Begge blir nevnt av rundt en tredjedel av respondentene. Norad kommer på femteplass i oversikten over de mest nevnte bistandsorganisasjonene.

Kjennskapen til de aller fleste organisasjonene har gått tilbake siden 2001. Det store unntaket er Leger Uten Grenser som har økt med hele 24 prosentpoeng. Dette skyldes sannsynligvis at organisasjonen var tildelt TV-aksjonen i 2006, og denne foregikk mindre enn én måned før undersøkelsen ble gjennomført. TV-aksjonen bidro til en sterk eksponering av Leger Uten Grenser, og en slik medieoppmerksomhet fører naturlig nok til økt kjennskap til organisasjonen og dens arbeid.

Figur 8.1. Andel som oppgir ulike organisasjoner som arbeider med bistand. 1999, 2001 og 2006. Prosent

	5	34	35	22	20	7	27	61	3	33	15	1211
Mann	4	36	33	24	22	5	24	61	3	30	15	618
Kvinne	5	31	38	19	18	9	30	60	3	37	15	593
16-24 år	1	22	24	7	6	3	27	57	2	35	19	172
25-44 år	5	35	43	19	18	10	31	60	3	38	13	492
45-66 år	5	37	34	32	27	8	25	66	3	32	13	434
67-79 år	7	34	23	19	18	2	22	49	3	17	22	113
Grunnskole	2	22	28	12	13	6	22	53	2	30	24	300
Videregående utdanning	3	30	36	21	18	7	24	62	3	32	15	520
Universitet/høgskole	10	51	44	36	31	10	38	66	4	39	7	337
Under 200 000 kr	4	37	40	18	15	3	27	53	2	35	19	100
200 000 - 399 000	5	32	33	22	17	7	23	60	3	33	16	245
400 000 - 599 000	3	34	39	25	21	8	27	65	3	35	12	291
600 000 - 799 000	6	40	37	26	27	13	32	64	5	33	11	211
800 000 kr eller mer	10	47	43	34	30	10	37	72	2	34	5	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	8	42	38	31	24	9	30	74	7	46	8	106
Det Norske Arbeiderparti	6	39	41	24	24	8	33	61	3	35	13	264
Venstre	8	50	36	34	32	14	36	66	0	32	6	50
Kristelig Folkeparti	6	64	51	28	23	4	19	62	0	43	4	47
Senterpartiet	5	34	29	29	29	12	44	63	0	37	17	41
Høyre	8	33	38	27	24	8	26	65	4	30	14	166
Fremskrittspartiet	2	25	29	15	11	2	22	53	2	27	18	213
Spredtbygd	3	30	33	20	17	7	24	55	2	34	18	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	6	34	35	17	16	5	23	61	1	33	17	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	4	35	35	25	20	7	32	62	3	31	12	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	4	33	39	20	20	8	24	60	3	34	17	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	7	36	37	25	23	8	31	65	4	34	12	348
Akershus og Oslo	7	37	36	26	22	9	34	65	5	33	11	295
Hedmark og Oppland	2	23	32	19	21	11	20	58	2	36	21	95
Østlandet ellers	4	31	35	19	19	6	22	57	1	34	19	228
Agder og Rogaland	4	32	40	21	19	6	22	59	5	41	14	170
Vestlandet	5	35	33	22	20	8	29	60	2	35	12	200
Trøndelag	4	39	42	25	19	6	39	67	4	34	9	110
Nord-Norge	4	33	27	19	15	4	22	57	0	19	24	113

Andelen som ikke kjenner noen organisasjoner har økt med seks prosentpoeng fra 2001, og er nå på 15 prosent. Rundt en tredjedel nevnte andre organisasjoner enn de intervjueren hadde mulighet til å markere for¹ og som er presentert i figur 8.1.

¹ Disse ble registrert som "andre organisasjoner" og ble ikke spesifisert nærmere.

Norad blir nevnt av 22 prosent av respondentene, noe som er en nedgang på fire prosentpoeng fra 2001. Menn nevner Norad i større grad enn kvinner. Velgerne til Venstre og Sosialistisk Venstreparti er de som hyppigst svarer Norad, mens fremskrittspartivelgerne er de som har lavest kjennskap til organisasjonen. Imidlertid er det med hensyn

til utdanningsnivå og alder man finner de største forskjellene i kjennskap til Norad.

Kjennskapen til Norad stiger med utdanningsnivået. Kun 12 prosent av de med grunnskoleutdanning nevner Norad som en bistandsorganisasjon de kjenner, mens andelen blant universitetsutdannede er på 36 prosent.

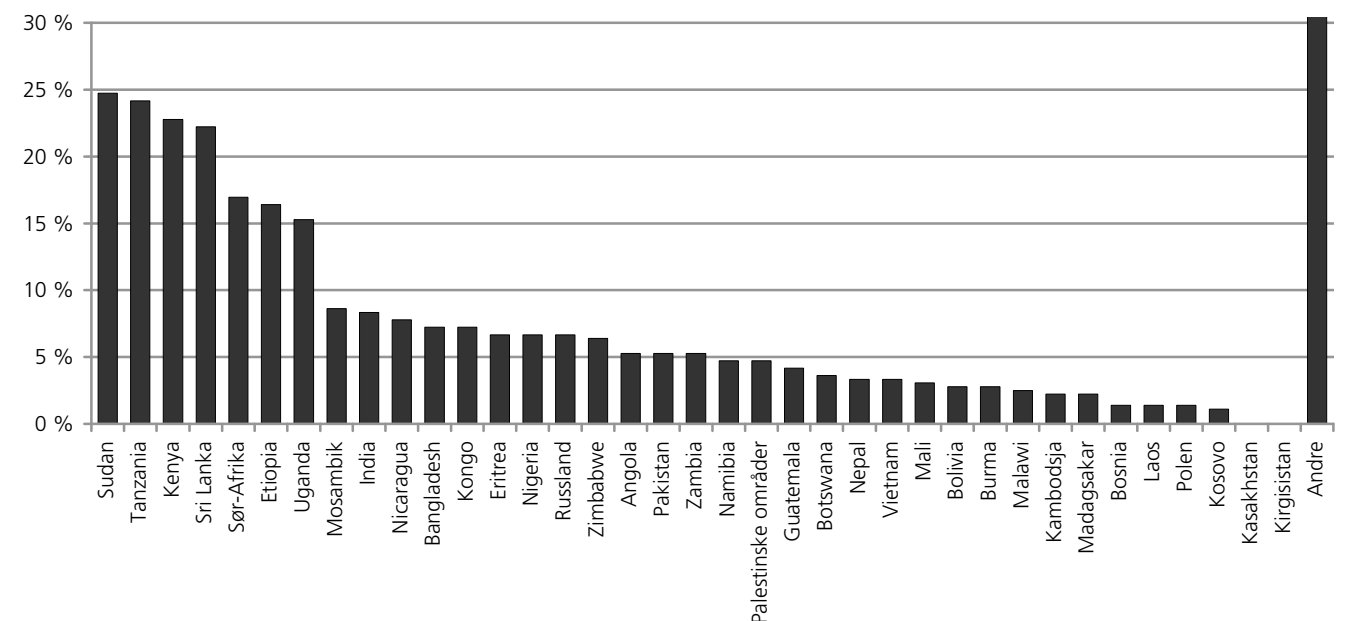
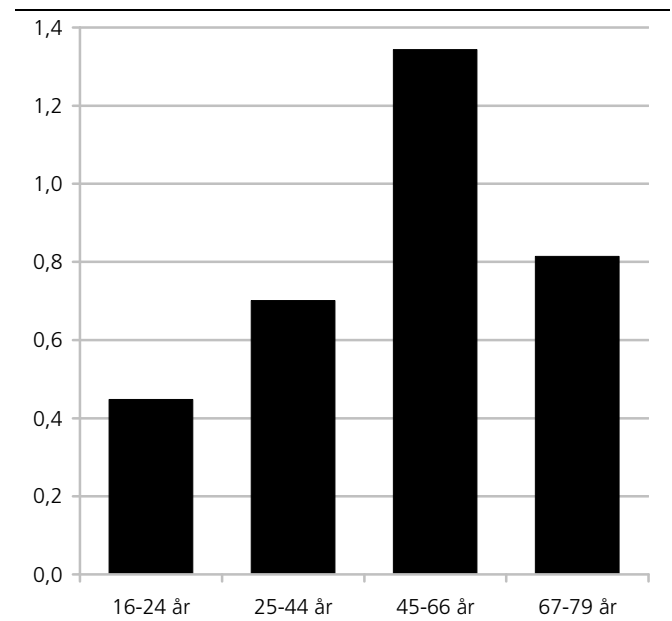
Det er også store forskjeller mellom ulike aldersgrupper.

Den u hjulpne kjennskapen til Norad er størst i aldersgruppen 45 til 66 år og minst blant de yngste, hvor andelen som nevner Norad er nede i 7 prosent. Forskjellen mellom disse to aldersgruppene er på 25 prosentpoeng. Det er interessant å merke seg at selv om det er de yngste som er mest positive til bistand, er det denne gruppen som har minst kjennskap til Norad

9. Syv av ti kjenner ingen land Norge har utviklingssamarbeid med

På spørsmål om man kjenner noen av landene Norge har utviklingssamarbeid med, svarer syv av ti (70 prosent) at de ikke kjenner noen. De som kjenner noen land, oppgir i gjennomsnitt tre land hver. De med høyest utdanning og personer i alderen 45 til 66 år never flest land, mens de yngste og de som er mot bistand kjenner færrest land Norge har utviklingssamarbeid med.

Sudan og Tanzania er de landene som oftest blir nevnt, etterfulgt av Kenya og Sri Lanka. Med unntak av Kenya, er alle disse landene blant de fem landene Norge gir mest bistand til (Årsrapport om norsk bilateral bistand, 2005). Blant de ti landene som nevnes hyppigst i denne undersøkelsen, er det også kun Kenya som ikke er blant de 35 landene Norge gir mest bistand til. Dette viser at de som hevder å kjenne noen av landene Norge har utviklingssamarbeid med, i stor grad svarer riktig. Det er likevel viktig å merke seg at det faktisk er kategorien "Andre" som er størst med 36 prosent. Det vil si at godt over en tredjedel av de som mener å kjenne til noen land, nevner andre land enn de som var spesifisert på forhånd.

	Kjenner ingen	Nevner ett land	Nevner to land	Nevner tre land	Fire land eller flere	I alt	Antall personer
Mann	68	8	7	8	9	100	618
Kvinne	73	9	7	4	8	100	593
16-24 år	79	11	4	2	3	100	172
25-44 år	76	8	6	4	6	100	492
45-66 år	61	9	9	9	12	100	434
67-79 år	68	10	10	4	9	100	113
Grunnskole	78	9	6	3	4	100	300
Videregående utdanning	72	8	7	6	7	100	520
Universitet/høgskole	58	9	9	9	15	100	337
Under 200 000 kr	67	8	8	7	10	100	100
200 000 - 399 000	73	9	7	4	7	100	245
400 000 - 599 000	68	11	8	5	8	100	291
600 000 - 799 000	69	7	6	7	11	100	211
800 000 kr eller mer	59	8	12	9	12	100	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	61	11	9	8	10	100	106
Det Norske Arbeiderparti	69	8	7	4	12	100	264
Venstre	52	10	14	14	10	100	50
Kristelig Folkeparti	60	15	9	11	6	100	47
Senterpartiet	61	15	2	2	20	100	41
Høyre	64	7	9	10	9	100	166
Fremskrittspartiet	75	10	7	6	2	100	213
Spredtbygd	74	8	6	5	8	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	74	11	7	5	3	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	71	8	7	7	7	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	65	12	10	6	6	100	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	68	6	7	6	12	100	348
Akershus og Oslo	70	7	5	6	12	100	295
Hedmark og Oppland	77	7	5	4	6	100	95
Østlandet ellers	71	9	8	5	6	100	228
Agder og Rogaland	63	11	10	8	8	100	170
Vestlandet	72	8	7	5	9	100	200
Trøndelag	73	6	10	5	6	100	110
Nord-Norge	69	13	6	7	4	100	113

Norges hovedsamarbeidsland er Mosambik, Tanzania, Zambia, Malawi, Uganda, Nepal og Bangladesh. Begrepet hovedsamarbeidsland er ikke brukt i spørsmålsstillingen.

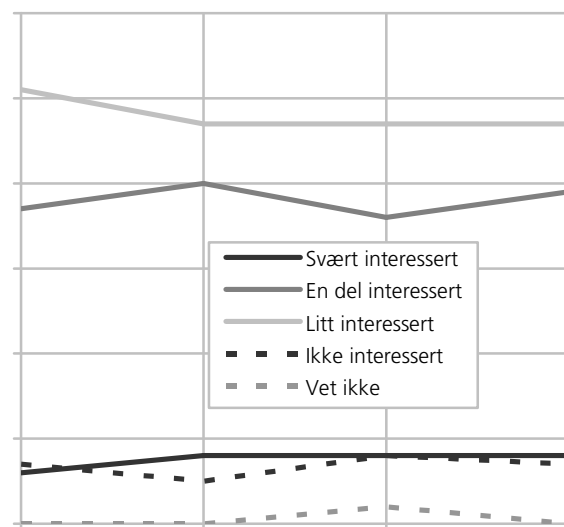
	Gjennomsnittlig antall land
Mann	1,0
Kvinne	0,8
16-24 år	0,4
25-44 år	0,7
45-66 år	1,3
67-79 år	0,8
Grunnskole	0,6
Videregående utdanning	0,8
Universitet/høgskole	1,5
Under 200 000 kr	1,1
200 000 - 399 000	0,8
400 000 - 599 000	1,0
600 000 - 799 000	1,1
800 000 kr eller mer	1,3
Rød Valgallianse/AKP	:
Sosialistisk Venstreparti	1,1
Det Norske Arbeiderparti	1,1
Venstre	1,4
Kristelig Folkeparti	1,2
Senterpartiet	1,3
Høyre	1,1
Fremskrittspartiet	0,5
Spredtbygd	0,7
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	0,6
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	0,8
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	1,0
Tettbygd med \geq 100 000 bosatte eller flere	1,2
Akershus og Oslo	1,1
Hedmark og Oppland	0,7
Østlandet ellers	0,8
Agder og Rogaland	1,2
Vestlandet	0,9
Trøndelag	0,7
Nord-Norge	0,7

10. Halvparten er interessert i bistandsspørsmål

En av fire (39 prosent) har ganske stor interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. I tillegg er 8 prosent svært interessert. Det betyr at nesten halvparten av befolkningen (47 prosent) er interessert i stoff om utviklingsland og bistand. Interessen har holdt seg relativt stabil siden 1999.

Det er velgerne til Sosialistisk Venstreparti, de med universitetsutdannelse og de eldste som er mest interessert i stoff om bistand. De som er mot bistand og fremskrittspartivelgere er minst interessert. Det er ingen vesentlige kjønnsforskjeller på dette spørsmålet. Selv om kvinner er mer positive til bistand enn menn, er de altså ikke i nevneverdig grad mer interessert i temaet. Det samme ser man også i forhold til alder. Mens interessen for stoff om bistand øker med alder, er holdningene til bistand mer positive jo yngre aldersgruppe en ser på. Dette kan forklare de yngstes manglende kjennskap til Norad. De kan være positive til bistand, uten å være spesielt interessert i temaet.

Interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. 1999, 2001 og 2006. Prosent

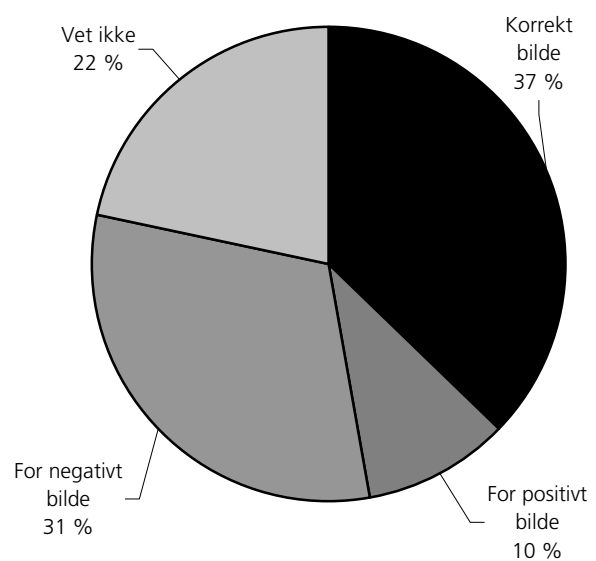

	Svært interessert	En del interessert	Litt interessert	Ikke interessert	Vil ikke svare	Total	Antall personer
Mann	7	36	50	7	0	100	618
Kvinne	9	42	43	6	0	100	593
16-24 år	6	35	51	8	0	100	172
25-44 år	6	35	50	8	0	100	492
45-66 år	10	42	43	4	0	100	434
67-79 år	12	46	36	5	0	100	113
Grunnskole	7	29	52	12	0	100	300
Videregående utdanning	5	38	51	6	0	100	520
Universitet/høgskole	12	49	36	3	0	100	337
Under 200 000 kr	15	36	44	5	0	100	100
200 000 - 399 000	6	40	48	6	0	100	245
400 000 - 599 000	9	38	45	8	0	100	291
600 000 - 799 000	6	41	46	6	0	100	211
800 000 kr eller mer	7	46	45	1	0	100	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	15	50	31	4	0	100	106
Det Norske Arbeiderparti	10	46	40	4	0	100	264
Venstre	8	48	36	8	0	100	50
Kristelig Folkeparti	11	47	40	2	0	100	47
Senterpartiet	10	27	61	2	0	100	41
Høyre	7	42	46	4	0	100	166
Fremskrittspartiet	6	25	57	12	0	100	213
Spredtbygd	5	32	54	9	0	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	7	39	47	7	0	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	7	38	47	8	0	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	9	35	50	6	0	100	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	10	45	40	4	1	100	348
Akershus og Oslo	10	44	42	3	0	100	295
Hedmark og Oppland	3	33	57	7	0	100	95
Østlandet ellers	6	36	51	7	0	100	228
Agder og Rogaland	11	36	46	6	0	100	170
Vestlandet	6	39	46	10	0	100	200
Trøndelag	9	35	45	11	1	100	110
Nord-Norge	10	42	44	4	0	100	113

Litt over en av tre (37 prosent) synes at massemediene gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingsland. Sammenlignet med 2001, har det ikke vært noen vesentlige endringer i inntrykket folk har av medienes fremstilling av situasjonen i utviklingsland.

Ser en på partipreferanse, skiller velgerne til Kristelig Folkeparti og Venstre seg ut ved å være mest skeptiske til medias fremstilling. Også den yngste aldersgruppen og de som er mot bistand har mindre tiltro til mediene enn gjennomsnittet. Hvorvidt folk er interessert i stoff i bistand eller ikke har lite å si for hvordan de vurderer massemediene.

Av de som ikke synes massemediene gir et riktig bilde, synes flertallet i alle befolkningsgrupper at reportasjene gir et for negativt bilde.

	For negativt	Riktig	For positivt	Vet ikke	I alt	Antall personer
Mann	31	40	11	18	100	618
Kvinne	32	34	9	25	100	593
16-24 år	36	34	17	13	100	172
25-44 år	31	33	11	24	100	492
45-66 år	29	42	6	23	100	434
67-79 år	31	41	11	18	100	113
Grunnskole	35	38	11	17	100	300
Videregående utdanning	28	40	9	23	100	520
Universitet/høgskole	32	31	11	26	100	337
Under 200 000 kr	34	35	17	14	100	100
200 000 - 399 000	34	37	8	20	100	245
400 000 - 599 000	27	42	8	23	100	291
600 000 - 799 000	32	30	14	24	100	211
800 000 kr eller mer	33	39	11	17	100	155
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	9
Sosialistisk Venstreparti	31	37	9	23	100	106
Det Norske Arbeiderparti	28	41	9	22	100	264
Venstre	36	28	16	20	100	50
Kristelig Folkeparti	36	32	13	19	100	47
Senterpartiet	29	37	7	27	100	41
Høyre	33	38	10	19	100	166
Fremskrittspartiet	36	38	7	19	100	213
Spredtbygd	31	35	8	25	100	265
Tettbygd med 200 - 1 999 bosatte	25	43	12	20	100	133
Tettbygd med 2 000 - 19 999 bosatte	29	42	7	21	100	255
Tettbygd med 20 000 - 99 999 bosatte	35	36	11	19	100	187
Tettbygd med >=100 000 bosatte eller flere	32	33	12	22	100	348
Akershus og Oslo	33	32	14	21	100	295
Hedmark og Oppland	33	32	12	24	100	95
Østlandet ellers	28	40	10	22	100	228
Agder og Rogaland	36	39	6	18	100	170
Vestlandet	32	35	7	26	100	200
Trøndelag	25	40	11	24	100	110
Nord-Norge	29	47	8	16	100	113

Datainnsamling

Dataene er samlet inn ved telefonintervju. Intervjuene ble foretatt i perioden 13. november 2006 til 5. desember 2006. Figur 12.1 viser hvordan svarprosenten utviklet seg i løpet av intervjuperioden.

Utvalg

Til undersøkelsen ble det trukket et utvalg på 2 000 personer i alderen 16-79 år pr. 31.12.2006 fra BEBAS². Utvalget ble trukket i to trinn i henhold til Statistisk sentralbyrås utvalgsplan for besøksundersøkelser³. I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder, som igjen er gruppert i 109 strata. Utvalgsområdene er kommuner eller grupper av kommuner. Kommuner med lavt innbyggertall er slått sammen med andre kommuner, slik at alle utvalgsområder har minst 7 prosent av samlet innbyggertall i det stratomet området tilhører. I en del tilfeller er mindre omegnskommuner til folkerike kommuner slått sammen med den store kommunen til ett område. Alle kommuner med mer enn 30 000 innbyggere og en del kommuner med mellom 25 000 og 30 000 innbyggere er tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert innen hvert fylke etter næringsstruktur, bosettingstetthet, sentralitet, pendlings- og handelsmønstre, mediadekning og kommunikasjoner. I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert stratum. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet i utvalgsområdet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 109 utvalgsområdene. Trekkingen på andre trinn foregår slik at utvalget er selvveiende når begge trinn ses under ett.

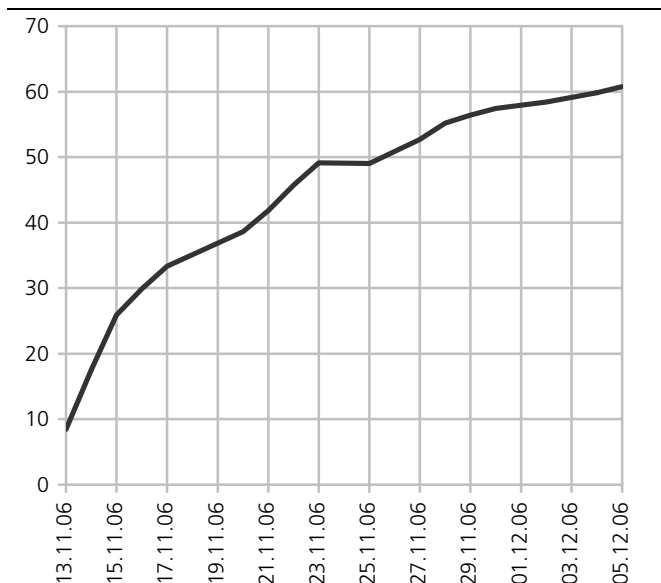
Frafall

Vi kan ikke forvente å få svar fra alle som er trukket ut til undersøkelsen. Av de 2000 personene som ble trukket ut, var 13 personer flyttet til utlandet eller døde. Disse tilhører derfor ikke målpopulasjonen og er utelatt. Bruttoutvalget utgjør dermed 1987 personer. I tillegg til disse avgangene er det også en stor del som ikke kan delta i undersøkelsen,

enten fordi de ikke ønsker å delta, eller fordi de av en eller annen grunn er forhindret fra å delta. I denne undersøkelsen gjaldt det 774 personer, som utgjorde 39 prosent av bruttoutvalget. Det ble altså oppnådd intervju med 1213 personer, eller 61 prosent. Tabell 12.1 viser hvordan svar, frafall og avganger fordeler seg i utvalget.

Tabell 12.2 viser at det er de som ikke ønsker å delta som utgjør den største delen av frafallet, rundt 48 prosent av frafallet, og 19 prosent av bruttoutvalget. Den nest viktigste frafallsgrunnen er de som av ulike årsaker ikke er truffet, dette gjelder 14 prosent i bruttoutvalget.

Oversikt over brutto svarprosent

	Antall	Prosent
Personer trukket ut for intervju	2 000	100
Avgang (døde, personer bosatt i utlandet)	13	0,6
Bruttoutvalg	1 987	100,0
Nettoutvalg (personer oppnådd intervju med)	1 213	61,0
Frafall	774	39,0

	Antall	Prosent av frafall	Prosent av bruttoutvalg
Frafall i alt	774	100	39,0
Ønsker ikke å delta	374	48,3	18,8

² BEBAS er den sentrale demografi-/befolkningsdatabasen i SSB. Den oppdateres flere ganger i måneden med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret.

³ Utvalgsplanen er nærmere beskrevet i Hoel, T., Lie, J-A., og Opdahl, S. (1995): *Revisjon av SSBs utvalgsplan*. Statistisk sentralbyrå. Dokumentasjonsrapport.

Forhindret fra å delta	74	9,6	3,7
Ikke truffet	280	36,2	14,1
Annet frafall	46	5,9	2,3

	Brutto- utvalg	Frafall	Netto- utvalg	Netto- brutto
Kjønn				
Mann	50,1	48,7	50,9	0,9
Kvinne	49,9	51,3	49,1	-0,9
16-24 år	15,1	16,5	14,2	-0,9
25-44 år	37,9	33,7	40,6	2,7
45-66 år	35,6	35,4	35,8	0,1
67-79 år	11,3	14,3	9,4	-1,9
Akershus og Oslo	23,2	21,4	24,3	1,1
Hedmark og Oppland	7,6	7,4	7,8	0,2
Østlandet ellers	18,9	19,0	18,9	0,0
Agder og Rogaland	14,6	15,5	14,0	-0,6
Vestlandet	16,8	17,1	16,6	-0,2
Trøndelag	9,2	9,4	9,1	-0,1
Nord-Norge	9,7	10,2	9,3	-0,3
Antall personer	1987	774	1213	

Utvalgsskjevhet

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettoutvalget) enn blant alle dem som er trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Vi kan også snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen skal si noe om. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkingen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians).

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til avvikene mellom nettoutvalget og bruttoutvalget enn mellom bruttoutvalget og populasjonen. Avvikene mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes

tilfeldig utvalgsvarians, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom en ønsker å presentere data for et tverrsnitt av det norske folk, vil grupper som er underrepresentert i bruttoutvalget veie for lite i de samlede resultatene. Innenfor hver gruppe vil personene som er trukket ut være representative for sin gruppe. Slike skjevheter er erfaringsmessig små, og vi vil derfor ikke gå nærmere inn på dette. I sammenlikninger mellom nettoutvalget og bruttoutvalget har man i tillegg en risiko for at de personene i en befolkningsgruppe som faktisk har deltatt (nettoutvalget), skiller seg systematisk fra de personene som ikke har deltatt (frafallet).

Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene. I de fleste tilfeller vil skjevhetene være for små til at dette har noen hensikt.

I tabell 12.3 har vi tatt for oss kjennemerkene kjønn, alder og landsdel, og sett på fordelingen i bruttoutvalget, nettoutvalget og blant frafallet, for å se om det er skjevheter. Avvikene er relativt små, og vil i de fleste sammenhenger ikke ha betydning for resultatet. Forskjellene mellom netto- og bruttoutvalget er små når det gjelder alder, kjønn og landsdel, men vi finner en viss underrepresentasjon blant de eldste, de yngste og blant kvinner.

Utvalgsvarians

Fordi resultatene bygger på opplysninger om et utvalg av den befolkningen som undersøkelsen dekker, er det knyttet en viss usikkerhet til dem. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. I og med at utvalget er trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 12.4 viser likevel størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser for et utvalg som er trukket etter SSBs utvalgsplan. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	5,4	7,5	8,9	10,0	10,8	11,5	11,9	12,2	12,5
50	3,8	5,2	6,2	7,0	7,6	8,0	8,3	8,6	8,7
100	2,7	3,7	4,4	4,9	5,3	5,6	5,9	6,0	6,2
200	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,1	4,3	4,3
300	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
500	1,2	1,6	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7
1000	0,8	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9
1200	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
1213	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet med grensene $(M-2S)$ og $(M+2S)$, vil med omtrent 95 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdien.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 12.4 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 1,6 når antall observasjoner er 1200. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $70 \pm 2 \times 1,6$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 67 til 73 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele befolkningen hadde vært med i undersøkelsen.

Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene $(M+S)$ og $(M-S)$ vil med 68 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi. Et konfidensintervall med grensene $(M+2,6S)$ og $(M-2,6S)$ vil med 99 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltellinger og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av PC. CAI⁴-baserte undersøkelser (computer assisted interviewing) foregår på den måten at intervjuerne benytter PC under intervjuet, leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer svarene direkte. En viktig fordel med denne

innsamlingsmetoden er at en kan legge inn flere kontroller for å forebygge feil svar eller registreringsfeil under intervjuet. I noen tilfeller får intervjueren advarsler ved registrering av svar. I andre tilfeller er det lagt inn grenseverdier som ikke kan overskrides. Dessuten kontrolleres det at bare gyldige koder for svaralternativer registreres. Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirs skjema.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes av at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en også regne med å få en del feilaktige svar. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. I denne undersøkelsen er det spesielt spørsmålene om inntekt og stemmegivning som kan oppfattes som sensitiv informasjon. Vi har imidlertid ingen grunn til å tro at dette har påvirket resultatet.

De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig. Denne faktoren kan ha påvirket hva respondentene har svart på spørsmål om de er for eller mot bistand.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages.

⁴ CAI er akronym for Computer Assisted Interviewing

Spørreskjema

Holdninger til norsk bistand 2006 10.11.06

Nor1

Norge gir forskjellige former for hjelp til utviklingslandene i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Er du for eller mot at Norge gir slik hjelp?

- 1) FOR
- 2) MOT

Nor2

Norge gir også hjelp til land i Øst-Europa, tidligere Sovjet-republikker og Russland. Er du for eller mot at Norge gir hjelp til disse landene?

- 1) FOR
- 2) MOT

Hvis IO-nummeret er partall:

Nor3a

I forslaget til statsbudsjett er det satt av 20 milliarder kroner til bistand. Til sammenlikning er sosial og trygdebudsjettet på rundt 200 milliarder kroner. Synes du beløpet til bistand...

- 1) burde være større,
- 2) er passe,
- 3) burde være mindre
- 4) eller burde sløyfes helt?

Hvis IO-nummeret er oddetall:

Nor3b

I forslaget til statsbudsjett er det satt av 20 milliarder kroner til bistand. Til sammenlikning er miljøvernbudsjettet på rundt 3 milliarder kroner. Synes du beløpet til bistand...

- 1) burde vært større,
- 2) er passe,
- 3) burde vært mindre
- 4) eller burde sløyfes helt?

Nor4a

Norske myndigheter har utviklingssamarbeid med en del utviklingsland. Kjenner du navnet på noen av disse landene?

- 1) Ja
- 2) Nei

Hvis ja:

Nor4b

Hvilke land er dette?

- 1 ANGOLA
- 2 BANGLADESH
- 3 BOLIVIA
- 4 BOSNIA
- 5 BOTSWANA
- 6 BURMA
- 7 ETIOPIA
- 8 ERITREA
- 9 GUATEMALA

- 10 INDIA
- 11 KAMBODSJA
- 12 KASAKHSTAN
- 13 KENYA
- 14 KIRGISISTAN
- 15 KONGO
- 16 KOSOVO
- 17 LAOS
- 18 MADAGASKAR
- 19 MALAWI
- 20 MALI
- 21 MOSAMBIK
- 22 NAMIBIA
- 23 NEPAL
- 24 NICARAGUA
- 25 NIGERIA
- 26 PALESTINSKE OMRÅDER
- 27 PAKISTAN
- 28 POLEN
- 29 RUSSLAND
- 30 SRI LANKA
- 31 SUDAN
- 32 SØR-AFRIKA
- 33 TANZANIA
- 34 UGANDA
- 35 ZAMBIA
- 36 ZIMBABWE
- 37 VIETNAM
- 38 ANDRE

Nor5

Norsk bistand gis gjennom flere kanaler. Hva tror du gir den mest effektive bistanden: at den gis gjennom statlige kanaler, FN, Verdensbanken eller frivillige organisasjoner?

- 1) STATLIGE KANALER
- 2) FN
- 3) VERDENSBANKEN
- 4) FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Nor6

Synes du Norge bør prioritere å gi nødhjelp eller langsiktig bistand?

- 1) BØR PRIORITERE NØDHJELP
- 2) BEGGE DELER LIKE VIKTIG
- 3) BØR PRIORITERE LANGSIKTIG BISTAND

Nor7

Har du inntrykk av at nødhjelpsaksjoner som Norge har deltatt i stort sett har gitt...

- 1) svært gode resultater,
- 2) ganske gode resultater,
- 3) BÅDE/OG
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) eller svært dårlige resultater

Nor8

Har du inntrykk av at den langsiktige bistanden fra Norge stort sett har gitt...

- 1) svært gode resultater,
- 2) ganske gode resultater,
- 3) BÅDE/OG
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) eller svært dårlige resultater

Nor8b

Kan du nevne navnet på noen organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand? Nevn alle du vet om. IKKE LES OPP, MEN MERK AV HVA IO SIER.

- 1) FLYKTNINGERÅDET/FLYKTNINGEHJELPEN
- 2) KIRKENS NØDHJELP
- 3) Leger uten grenser
- 4) NORAD /DIREKTORATET FOR UTVIKLINGSSAMARBEID
- 5) NORSK FOLKEHJELP
- 6) UTENRIKSDEPARTEMENTET / UD
- 7) PLAN / PLAN NORGE
- 8) REDD BARN
- 9) RØDE KORS / NORGES RØDE KORS
- 10) ANDRE
- 11) KJENNER INGEN

MMI7_2

Norad er Direktoratet for utviklingssamarbeid og skal blant annet bidra til mer effektiv norsk bistand.

I hvilken grad opplever du at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt? I...

- 1) svært stor grad,
- 2) ganske stor grad,
- 3) BÅDE/OG
- 4) ganske liten grad
- 5) eller svært liten grad

MMI7_3

I hvilken grad opplever du at Norad sørger for god kvalitet på det norske bistandsarbeidet? I...

- 1) svært stor grad,
- 2) ganske stor grad,
- 3) BÅDE/OG
- 4) ganske liten grad
- 5) eller svært liten grad

MMI7_4

I hvilken grad opplever du at Norad sløser med bistandsmidler? I...

- 1) svært stor grad,
- 2) ganske stor grad,
- 3) BÅDE/OG
- 4) ganske liten grad
- 5) eller svært liten grad

Nor9a*

Synes du det er riktig av norske myndigheter å stille betingelser til de landene som skal få bistand fra Norge?

- 1) Ja
- 2) Nei

Nor10a

Det er delte meninger om hvorfor det er så vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Jeg skal nå lese opp noen mulige årsaker til dette. Kan du for hver av dem si om du mener den enkelte årsaken er svært viktig, nokså viktig eller mindre viktig?

'Utviklingslandene lider under stor gjeldsbyrde'

Nor10b

'Eksport fra utviklingslandene hindres av internasjonale handelsbegrensninger'

Nor10c

'Utviklingslandene fører en feilslått økonomisk politikk'

Nor10d

'Utviklingslandene får for lite internasjonal bistand'

Nor10e

'Bistanden drives på feil måte'

Nor10f

'Krig og konflikter i utviklingslandene'

Nor10g

'Korrupsjon i utviklingslandene'

Nor10h

'Bistand fra vestlige land gjør utviklingslandene avhengige av hjelp utenfra'

Nor10i

'Betingelser knyttet til bistand hindrer økonomisk fremgang'

Nor10j

'Brudd på menneskerettigheter i utviklingsland'

Nor11a

Hvor interessert er du i stoff om utviklingsland og bistand i media? Er du...

- 1) svært interessert,
- 2) en del interessert,
- 3) litt interessert
- 4) eller ikke interessert

Nor11b

Synes du massemediene stort sett gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingslandene?

- 1) ja
- 2) nei

Hvis Nei i NOR11b

Nor11b2

Synes du at reportasjene gir et for negativt eller for positivt bilde av situasjonen i utviklingslandene?

- 1) FOR NEGATIVT
- 2) FOR POSITIVT

Nor12

Alt i alt, opplever du at norsk bistand gir...

- 1) svært gode resultater,
- 2) ganske gode resultater,
- 3) BÅDE/OG
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) eller svært dårlige resultater

ValgMorg

Vi skal nå stille noen spørsmål om stemmegivning. Hvis det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på? HVIS DU IKKE FINNER PARTIET BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Rød Valgallianse/AKP
Sosialistisk Venstreparti
Det Norske Arbeiderparti
Venstre
Kristelig Folkeparti
Senterpartiet
Høyre
Fremskrittspartiet
Andre partier
Ville ikke stemme
Ikke stemmerett

Hush

Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto inntekt til i 2005?

- 0-99 000
- 100 000-199 000
- 200 000-299 000
- 300 000-399 000
- 400 000-499 000
- 500 000-599 000
- 600 000-699 000
- 700 000-799 000
- 800 000-899 000
- 900 000 eller mer